

NTC sustav učenja u predškolskoj ustanovi

Fabijanić, Ljubica

Master's thesis / Diplomski rad

2023

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zadar / Sveučilište u Zadru**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:162:083117>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-24**

Sveučilište u Zadru
Universitas Studiorum
Jadertina | 1396 | 2002 |

Repository / Repozitorij:

[University of Zadar Institutional Repository](#)

zir.nsk.hr

DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJI

Sveučilište u Zadru

Odjel za izobrazbu učitelja i odgojitelja - Odsjek za predškolski odgoj

Sveučilišni diplomski studij rani i predškolski odgoj i obrazovanje

Ljubica Fabijanić

NTC sustav učenja u predškolskoj ustanovi

Diplomski rad

Zadar, 2023.

Sveučilište u Zadru

Odjel za izobrazbu učitelja i odgojitelja – odsjek za predškolski odgoj

Sveučilišni diplomski studij rani i predškolski odgoj i obrazovanje

NTC sustav učenja u predškolskoj ustanovi

Diplomski rad

Studentica:

Ljubica Fabijanić

Mentor:

Izv.prof.dr.sc. Violeta Valjan Vukić

Zadar, listopad 2023.

Izjava o akademskoj čestitosti

Ja, **Ljubica Fabijanić**, ovime izjavljujem da je moj **diplomski** rad pod naslovom **NTC sustav učenja u predškolskoj ustanovi** rezultat mojega vlastitog rada, da se temelji na mojim istraživanjima te da se oslanja na izvore i radove navedene u bilješkama i popisu literature. Ni jedan dio mojega rada nije napisan na nedopušten način, odnosno nije prepisan iz necitiranih radova i ne krši bilo čija autorska prava.

Izjavljujem da ni jedan dio ovoga rada nije iskorišten u kojem drugom radu pri bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj, obrazovnoj ili inoj ustanovi.

Sadržaj mojega rada u potpunosti odgovara sadržaju obranjenoga i nakon obrane uređenoga rada.

Zadar, 30. listopada 2023.

*„If you wanna go somewhere
and you wanna be somebody,
you better wake up and pay attention honey!
'Cause the real world is out there
and they don't care how thick you think you are,
or how you kick it with,
It don't matter,
if you don't have an education,
you don't have anything.
And that's the truth honey!"
Whoopi Goldberg*

*Veliko hvala mojoj obitelji na neizmjernoj ljubavi i
podršci na svakom koraku mog obrazovanja!*

*Hvala divnoj mentorici Izv.prof.dr.sc.Violeti Valjan Vukić
na strpljenju, pomoći, podršci i profesionalnosti!*

*Hvala kolegicama i „Samo smirnoći“
bez kojih bio ovaj put bio nezamisliv!*

*Hvala dr. Rajoviću na podršci izuzetnom
NTC programu!*

Sažetak

NTC sustav učenja je specifičan program koji kroz različite vježbe i aktivnosti potiče motorički i mentalni razvoj, razvoj kreativnosti, apstraktnog i funkcionalnog mišljenja i pamćenja kod djece predškolske dobi. U neposrednom odgojno-obrazovnom radu koriste se motoričke igre, logičke igre, komunikacija sa slikama, edukativne i simboličke igre.

Program je utemeljio i licencirao dr. Ranko Rajović, a trenutno je odobren i implementiran u 16 zemalja. Igra i pokret temelji su učenja u NTC sustavu. Rana stimulacija biološkog potencijala može dovesti do identifikacije darovite djece.

Rad ima za cilj ispitati mišljenje odgojitelja o pozitivnim učincima provedbe NTC sustava učenja u neposrednom radu s djecom predškolske dobi za ostvarivanje dobrobiti.

Ključne riječi: NTC sustav učenja, rana stimulacija, predškolsko dijete, darovito dijete

NTC learning system in kindergarten

The NTC learning system is a specific program that stimulates motor and mental development, creativity development, abstract functional thinking and memory in preschool children through various exercises. Motor games are used in direct educational work, logic games, communication with images and symbolic games.

The program was founded and licensed by Dr. Ranko Rajovic, currently approved and implemented in 16 countries. Game and movement are the foundations of learning in the NTC system. Early stimulation of biological potential can lead to the identification of gifted children.

The aim of the paper is to examine the opinion of educators on the positive effects of the implementation of the NTC system learning to work with preschool children to achieve well-being.

Keywords: NTC learning system, early stimulation, preschool child, gifted child

Sadržaj:

1.UVOD	1
2.NACIONALNI KURIKULUM ZA RANI I PREDŠKOLSKI ODGOJ I OBRAZOVANJE.....	3
2.1.Polazišta Nacionalnog kurikuluma za rani i predškolski odgoj i obrazovanje	3
2.2.Načela Nacionalnog kurikuluma za rani i predškolski odgoj i obrazovanje	4
2.3.Vrijednosti Nacionalnog kurikuluma za rani i predškolski odgoj i obrazovanje.....	5
2.4.Ciljevi Nacionalnog kurikuluma za rani i predškolski odgoj i obrazovanje.....	6
3.SUVREMENE KONCEPCIJE.....	7
3.1.Pedagoški pluralizam u Hrvatskoj	8
3.2.Suvremeni pristup učenju	11
4.NTC SUSTAV UČENJA	12
4.1.Ranko Rajović- osnivač NTC programa.....	13
4.2.Uloga igre u razvoju djeteta	14
5.CILJEVI NTC SUSTAVA UČENJA.....	17
5.1.Realizacija programa i metodika rada	18
5.1.1.Stimulacija razvoja neuronskih veza i putova	19
5.1.2.Stimulacija razvoja misaonih procesa	22
5.1.3.Stimulacija razvoja funkcionalnog mišljenja	23
5.2.Uloga roditelja i odgojitelja za razvoj potencijala djeteta.....	24
6.IDENTIFIKACIJA DAROVITE DJECE U NTC PROGRAMU	26
7.EMPIRIJSKO ISTRAŽIVANJE	28
7.1.Problem istraživanja.....	28
7.2.Cilj istraživanja.....	28
7.3.Zadaće istraživanja	28
7.4.Hipoteza istraživanja	29
7.5. Instrument, uzorak i postupak istraživanja	29
7.6.Socio-demografska obilježja ispitanika	29
7.6.1.Spol ispitanika.....	29
7.6.2.Dob ispitanika.....	30
7.6.3. Struktura ispitanika s obzirom na županiju	31
7.6.4.Razina stručne spreme	32
7.6.5.Godine radnog iskustva	32
7.6.6.Osnivač ustanove	33
7.7.Odgojitelji s NTC certifikatom	34
7.8.Provođenje aktivnosti iz NTC programa.....	35
7.9.Motivacija za provedbu NTC programa.....	36

7.10. Pozitivan utjecaj NTC programa na razvoj djeteta	37
7.11. Implementacija aktivnosti NTC programa.....	38
7.12. Mišljenje odgojitelja u primjeni NTC programa na ostvarivanje dobrobiti kod djece	40
7.13. Stimulacija razvoja djeteta NTC metodom.....	43
7.14. Najveći izazovi u radu s djecom u NTC programu	45
7.15. Uvođenje NTC Programa	46
8. ZAKLJUČAK	47
9. LITERATURA.....	48
10. ŽIVOTOPIS STUDENTA	50
11. Prilozi	54
Anketa	55

1.UVOD

Najosjetljivije i najintenzivnije razdoblje za razvoj mozga je predškolski period i kao takvo je relevantno za stvaranje temelja za daljnji razvoj dječjih sposobnosti. Sukladno brojnim znanstvenim istraživanjima, dokazan je „genski potencijal IQ-a u broju živčanih stanica u mozgu i količini veza (sinapsi) među neuronima“ (Rajović, 2017: 14). Obrazovanjem možemo utjecati na razvoj mišljenja, stvaralačkog i produktivnog i IQ-a, a to upućuje na potragu za načinima kako obrazovati i vremenom, kada je najpogodnije vrijeme za obrazovanje. Kada stimuliramo dječji mozak u neposrednom radu s djecom omogućujemo djetetu povećanje neuronske mreža, ujedno i intelekta i apstraktnog mišljenja.

Također, „dokazano je da su odnosi i emocije važna podloga u procesu učenja, da je svako dijete drugačije i da ga treba drugačije tretirati u odgoju, da je svako dijete sposobno za rast, učenje i napredak te da roditelji trebaju imati aktivnu ulogu u procesu dječjeg razvoja“ (Rajović, 2017: 14).

Tradicionalno shvaćanje odgojno-obrazovne ustanove jest da je to mjesto na kojem se podvrgava odgoju i podučava dijete, dok je suvremena ustanova mjesto kvalitetnog življenja svih dionika tog procesa (Slunjski i sur., 2012). Rajović je NTC metodama „teorijska saznanja operacionalizirao i omogućio njihovu suvremenu realizaciju u odgoju djece“ (Rajović, 2017: 19) bilo da se radi o vrtiću, obitelji ili školi.

„Pedagoška promišljenost odgojno-obrazovnih aktivnosti te osiguranje svrhovitosti i smislenosti aktivnosti za djecu predstavljaju najvažnije kriterije kvalitete odgojno-obrazovnog rada u predškoli. Da bi to bilo moguće u vrtiću u kojem se provodi kurikulum predškole treba stvoriti odgovarajuće organizacijske uvjete koji se temelje na suvremenom shvaćanju djeteta tj. shvaćanju djeteta kao cjelovitog bića, kao istraživača i aktivnog stvaratelja znanja, kao socijalnog subjekta sa specifičnim potrebama, pravima i kulturom, kao aktivnog građanina zajednice te kao kreativno biće sa specifičnim stvaralačkim i izražajnim potencijalima“ (NKRPOO, 2014: 28).

Sukladno navedenom, istaknuti će se važnost dječje igre jer je upravo igra je najvažnija aktivnost u dječjem razvoju. Prema Klarin (2017) razvoj djeteta je vidljiv kroz igru koji je upravo potaknut samom igrom. U ovoj definiciji jasno je sadržana korelacija igre i razvoja. Prema Starc (2004: 46) „igra je arena u kojoj se iskušavaju različiti aspekti socijalnog, emocionalnog, tjelesnog i spoznajnog razvoja djeteta“. Kako bismo odgovorili na pitanja

poput „Što možemo naučiti o djetetu iz njegove igre?; „Zašto se dijete igra samo?“, „Što igru čini bogatijom“ igri prilazimo „s dva aspekta – kao socijalnom fenomenu te kao aspektu spoznajnog razvoja“ (Starč i sur., 2004: 48).

U NTC Programu obuhvaćena su tri osnovna područja- dodatna stimulacija razvoja sinapsi, stimulacija razvoja asocijativnog razmišljanja i stimulacija razvoja funkcionalnog mišljenja koja su obuhvaćena u Metodičkom priručniku za roditelje (Rajović, 2017). Metodika za voditelje Programa je vrlo konkretno opisana i zasniva se na „principima suvremenog treninga - postupnog opterećenja, ponavljanja, svjesnosti, očiglednosti, svestranosti i odgojne usmjerenosti“ (Rajović, 2017: 22). U radu će se objasniti faze i metodika rada uz primjer vježbi za djecu.

U posljednjem poglavlju, diplomski rad bavi se istraživanjem mišljenja odgojitelja o NTC Programu te mišljenje odgojitelja o pozitivnim implikacijama na razvoj djeteta kroz vježbe za stimulaciju potencijala djeteta. U istraživanju su sudjelovali odgojitelji koji su završili edukaciju za provođenje NTC Programa na području Republike Hrvatske, ali i oni koji nemaju certifikati u radu koriste NTC metode. Za potrebe istraživanje kreiran je anketni upitnik, a samo ispitivanje je provedeno u listopadu 2023. godine.

2.NACIONALNI KURIKULUM ZA RANI I PREDŠKOLSKI ODGOJ I OBRAZOVANJE

Odgojno-obrazovni rad temelji se na polazištima, vrijednostima, ciljevima i načelima iz Nacionalnog kurikuluma za rani i predškolski odgoj i obrazovanje. Sukladno tome, „svaki vrtić predstavlja tkanje višestruko isprepletenih težnji i akcija svih koji u njemu svih koji u njemu djeluju i sudjeluju; njihovih interakcija s prostorom i drugim osobama, njihove komunikacije i odnosa, načina organizacije vremena i aktivnosti i slično“ (NKRPOO, 2014: 1).

Razvoj kurikuluma događa se „paralelno s razvojem novih vrijednosti, razumijevanja i znanja odgojitelja i drugih djelatnika vrtića, za što im je potrebno osigurati kontinuirani profesionalni razvoj“ (NKRPOO, 2014: 1). Kurikulum svakog vrtića treba skladiti sa koji su Nacionalnim kurikulumom. Nadalje, „Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje sadrži polazišta, vrijednosti, načela i ciljeve, generirane iz višegodišnjih iskustava razvoja odgojno-obrazovne prakse i kurikuluma vrtića u Republici Hrvatskoj i dosega hrvatskih i međunarodnih znanstvenika u području teorije ranog i predškolskog odgoja“ (NKRPOO,2014:1).

2.1.Polazišta Nacionalnog kurikuluma za rani i predškolski odgoj i obrazovanje

Polazišta Nacionalnog kurikuluma čine „postojeći dokumenti, primjeri dobre prakse u Republici Hrvatskoj i svijetu te znanstvene studije o dosezima svjetske, a posebice hrvatske prakse i teorije u području institucijskog ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja, zatim kurikuluma ranog odgoja te o dosezima u području inicijalnog obrazovanja i profesionalnog razvoja odgojitelja i drugih stručnih djelatnika vrtića, publiciranih zadnjih dvadesetak godina“ (NKRPOO,2014: 2).

Sastavni dio polazišta su i *Nove paradigme djetinjstva* prema kojima:

- „Dijete je osobnost već od rođenja i treba ga ozbiljno shvaćati i poštivati;
- Dijete nije objekt u odgojnom procesu, već je socijalni subjekt koji participira, konstruira i u velikoj mjeri, određuje svoj vlastiti život i razvoj;
- Djetinjstvo nije samo pripremna faza za budući život, već životno razdoblje koje ima svoje vrijednosti i kulturu;

- Djetinjstvo je proces socijalne konstrukcije, koji djeca i odrasli zajednički izgrađuju;
- Djetinjstvo je je proces koji se kontekstualizira uvijek u relaciji s određenim prostorom, vremenom i kulturom (sociokonstruktivizam) te varira s obzirom na različitost uvjeta i kulture u kojima se događa. Stoga, kao što ne postoji univerzalno dijete, ne postoji ni univerzalno djetinjstvo“ (NKRPOO, 2014: 3-4).

Antulić Majcen i Pribela-Hodap (2017) naglašavaju kako se koncept djeteta i djetinjstva se mijenjala tijekom povijesti te postala predmetom istraživanja mnogih razvojnih psihologa od Piageta, Vigotskog, Bandure, Brunera do Bronfenbrennera. Prema suvremenom shvaćanju na dijete gledamo kao aktivno, cjelovito biće, ono je radoznalo i kompetentno. Suvremeno shvaćanje djeteta polazi od toga da su prve godine ključne za usvajanje spoznajnih modela te se u tom periodu sociokulturni procesi razumijevanja svijeta određuju i iz toga nastaju obrasci za budući život i razumijevanje svijeta (Bašić, 2011).

Dijete posjeduje potencijal stvaranja vlastite slike svijeta koji ga okružuje u kojem odrasta na osnovu iskustava osjetilima (Bašić, 2011). Nadalje, ista autorica piše kako se „na temelju spoznaja razvojne psihologije, istraživanja mozga i na temelju istraživanja razvoja učvrstila ideja o djetetu kao subjektu vlastitog razvoja, kao osobi koja su-određuje (svoj) obrazovni proces, ali isto tako su-određuje i socijalne odnose (Bašić,2011: 25). Time je „dječji vrtić primarno postao mjesto življenja, igre i učenja djece“ (Miljak, 1996 prema Antulić Majcen i Pribela-Hodap, 2017: 21). Miljak (2009) ističe kako je dijete aktivno u procesu stvaranja vlastitog razvoja, odgoja i obrazovanja, dok od odrasle osobe u tom procesu ima podršku i pomoć. Nadalje, vrtić je „mjesto kvalitetnog življenja, ravnopravnog sudjelovanja i zajedničkog učenja djece i odraslih, u kojoj svi subjekti imaju priliku prakticirati odgovorno ponašanje (prema sebi, drugima, cjelokupnom okruženju)“ (Priručnik za samovrednovanje ustanova za rani i predškolski odgoj i obrazovanje, 2011: 20).

2.2.Načela Nacionalnog kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje

Načela Nacionalnog kurikulumu čine vrijednosna uporišta, „dio su bitne sastavnice kojom se osigurava unutarinja usklađenost svih sastavnica kurikulumu i partersko djelovanje sudionika u izradi i primjeni kurikulumu“ (Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje, 2014: 4).

Osnovna načela prema Nacionalnom kurikulumu su:

- Fleksibilnost odgojno-obrazovnog procesa u vrtiću;
- Partnerstvo vrtića s roditeljima i širom zajednicom;
- Osiguravanje kontinuiteta u odgoju i obrazovanju;
- Otvorenost za kontinuirano učenje i spremnost za unaprjeđivanje prakse (Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje, 2014),

2.3.Vrijednosti Nacionalnog kurikuluma za rani i predškolski odgoj i obrazovanje

Vrijednosti se „izvode iz najboljeg humanističkog nasljeđa društva i civilizacije, na pojedinačnoj i društvenoj razini. One predstavljaju stalni orijentir za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ciljeva i potku odgojno-obrazovnog sustava od rane i predškolske dobi djeteta do završetka školovanja. Vrijednosti usmjeravaju odgojno-obrazovno djelovanje ka osiguravanju obrazovne i društvene dobrobiti, u skladu s tim kakvu se djecu i društvo želi razviti“ (Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje, 2014: 5).

Prema tome, u Nacionalnom kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje se „promiče planiranje i djelovanje odgoja i obrazovanja utemeljenog na vrijednostima koje bi iz perspektive povijesti, kulture, suvremenih događanja i projekcija budućnosti trebale unaprjeđivati intelektualni, društveni, moralni, duhovni i motorički razvoj djece, a to su: znanje, identitet, humanizam i tolerancija, odgovornost, autonomija i kreativnost“ (Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje, 2014: 5).

Oblikovanje svake ustanove za rani i predškolski odgoj i obrazovanje treba imati tendenciju usklađivanja s ovim vrijednostima. Kod oblikovanja kurikuluma vrijednost znanja se „ostvaruje kao priprema djeteta za cjeloživotno učenje, razumijevanje i kritičko promišljanje, snalaženje u novim situacijama i dr. Vrijednost solidarnosti očituje se u razvoju osjetljivosti djece za druge osobe i okruženje. Izgradnja osobnog, kulturnog i nacionalnog identiteta. I, napokon, odgovornost u oblikovanju kurikuluma operacionalizira se poticanjem aktivnog sudjelovanja djece u društvenom životu, razvoju njihova odgovornog ponašanja te razvoju osobne slobode i odgovornosti“ (Priručnik za samovrednovanje ustanova za rani i predškolski odgoj i obrazovanje, 2011: 63).

2.4. Ciljevi Nacionalnog kurikuluma za rani i predškolski odgoj i obrazovanje

Jedan od glavnih ciljeva Nacionalnog kurikuluma za rani i predškolski odgoj i obrazovanje je osigurati dobrobiti za svako dijete. Nadalje, „osiguravanje dobrobiti za dijete multidimenzionalni, interaktivni, dinamični i kontekstualni proces kojim se integrira zdravo i uspješno individualno funkcioniranje te pozitivni socijalni odnosi u kvalitetnom okruženju vrtića“ (Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje, 2014: 10).

Prema tome, da bi se osigurala dobrobit za dijete planiranje odgojno-obrazovnog procesa je potrebno se usmjeriti na dobrobit djeteta. „Razumijevanje dobrobiti i njezinih dimenzija proizlazi iz znanja i očekivanja odgojitelja te njegovih shvaćanja djeteta, djetinjstva, socijalizacije, odgoja i obrazovanja, što znači da je psihološki, pedagoški i didaktički utemeljeno. Planiranje odgojno-obrazovnog procesa usmjereno je na promišljanje dobrobiti i načine na koji se ona može ostvariti, a ne parcijalne ciljeve, tj. područja i sadržaje učenja, nezavisno od individualnih značajki svakog djeteta. Nacionalni kurikulum uključuje osobnu, emocionalnu i tjelesnu, obrazovnu i socijalnu dobrobit“ (NKRPOO, 2014: 10).

U cilju Nacionalnog kurikuluma sadržano je i osam ključnih kompetencija za cjeloživotno učenje, a to su:

- „Komunikacija na materinskom jeziku;
- Komunikacija na stranim jezicima;
- Matematička kompetencija i osnovne kompetencije u prirodoslovlju;
- Digitalna kompetencija;
- Učiti kako učiti;
- Socijalna i građanska kompetencija;
- Inicijativnost i poduzetnost;
- Kulturna svijest i izražavanje“ (NKRPOO, 2014: 12).

3.SUVREMENE KONCEPCIJE

Prema Valjan Vukić (2012: 123) „suvremene spoznajne različitih znanosti i disciplina značajno pridonose mijenjanju odnosa prema djetetu i djetinjstvu“ što se reflektira na sve sfere djetetovog življenja pa tako i na institucionalni odgoj. Ista autorica objašnjava kako se „u ranim godina postavljaju temelji tjelesnog, emocionalnog, socijalnog i intelektualnog razvoja, a obaveza odraslih je da stvore najpovoljnije uvjete za cjeloviti dječji razvoj koji će biti u skladu s njegovim prirodnim potrebama i interesima“ (Valjan Vukić, 2012: 123).

Suvremeni pristupi te priroda samih koncepta kvalitete „određenju i operacionalizaciji konceptata prema kojima je preciznije koristiti koncept perspektive kvalitete, nego koncept univerzalnog standarda kvalitete (Moss i Pence, 1994) te prema kojima se kvaliteta više ne promatra kao jedinstven standard izvrsnosti, već kao skup ključnih kriterija prema kojima ustanove mogu napredovati“ (Antulić Majcen i PribelaHodap, 2017: 23) određuju kvalitetu odgojno-obrazovnog rada te procese vrednovanja ustanove.

U drugoj polovici 20. stoljeća vidljiv je intenzivan razvoj znanosti, društva i privrede. Poseban je naglasak na razvijanju prirodnih znanosti koje utječu na ukupni razvitak, a rezultat razvoja znanosti su otkrića iz područja raznih grana gospodarstva i industrije. U pedagogiji reforma započinje razredno-predmetno-satnim sustavom koji kao takav postoji kao koncept 350 godina, a strukturu tog sustava doradili su Herbert i Ziller u 19.stoljeću. J.J. Rousseau umjesto knjiškog učenja preporučuje orijentaciju na prirodu, radni odgoj i slobodu u prirodi te učenje putem rada. J.H. Pestalozzi i F. Frobel protivnici su intelektualističke škole. Pestalozzi stavlja naglasak na potrebe skladnog odgoja djeteta tj. na pedagogiju orijentiranu na odgoj glave, srca i odgoj ruke odnosno na moralni, intelektualni, radni i tjelesni odgoj (Baniček, 2021). Frobel, začetnik vrtića, se zalaže za cjelovit odgoj, razvoj sposobnosti kroz rad i igru. Reforma pedagogije bila je usmjerena u kritiziranju tradicionalne pedagogije i stare škole.

Progresivna pedagogija se temelji na svestrano razvijenoj ličnosti na svim razvojnim područjima gdje se na dijete gleda kao na subjekt razvoja kako bi lakše svladalo sadržaje. Početkom dvadesetog stoljeća javljaju se prve alternativne koncepcije odgoju i obrazovanju. Tijekom 20. stoljeća američko školstvo obilježilo je učenje filozofa i pedagoga Johna Dewya koji zastupa pragmatizam gdje je kriterij istine korisnost. Prema Dewyu škola treba biti u konstantnoj vezi sa životom, pri čemu se uvažavaju individualne razlike i interesi učenika te ih se potiče na aktivno sudjelovanje u svom razvoju. Dewyž tvrdi kako društvena sredina ima

relevantan i stalan utjecaj na pojedinca te se zalagao za didaktički pristup nastavi. Predložio je *curriculum* prema kojem je glavni izvor znanja rad kojim se i stječu najvažnija znanja, umijeće i navike. Neki od reformnih pravaca u SAD-u su Dalton plan, Winnteka plan, Metoda projekata i Metoda pokusnih zadataka.

Za to vrijeme u Europi reformirani pedagoški pravci bili su:

- Radna škola Georga Kerschensteinera;
- Jena-plan;
- Menhajmski sustav odjeljenja prema sposobnostima i školskom uspjehu;
- Alternativne škole internatskog tipa: ladanjski odgojni domovi i summerhill, pedagoška koncepcija;
- Pedagoška koncepcija Marije Montessori- naglasak na individualnom radu s materijalima;
- Waldorfska pedagogija Rudolfa Steinera gdje se umjesto predmeta po etapama proučavaju prirodne i društvene pojave te
- Pedagoška koncepcija Celestine Freinet zalagao se za učenje u prirodi(Baniček, 2021).

3.1.Pedagoški pluralizam u Hrvatskoj

Od samostalnosti Republike Hrvatske 1991. godine „u hrvatskom je odgojno-obrazovnom sustavu općeprihvaćena ideja pedagoškog pluralizma“ (Burić, 2018: 10). Nadalje, u Programskom usmjerenju stoji kako je „društveni razvoj predškolskog odgoja određen stavovima o demokratizaciji, tj. potrebi širenja sustava organiziranih programskih oblika za djecu predškolske dobi. Uz tendenciju poboljšanja uvjeta racionalizacijom, optimalizacijom i kvalitetnijim radom u postojećim dječjim vrtićima, otvaraju se mogućnosti većeg obuhvaćanja djece privatnim i vjerskim vrtićima“ (Programsko usmjerenje, 1991: 4). Na taj način donosi se puno jasniji stav o stvarnim potrebama organizacije odgojno-obrazovnog rada namijenjen velikom broju djece koja se temelji na pluralizmu te je podrška slobodnoj inicijativi, ali i uvođenju i provođenju različitih pedagoških ideja i koncepcija (Programsko usmjerenje za odgoj i obrazovanje predškolskog djeteta, 1991).

U hrvatskoj odgojno-obrazovnoj praksi ustaljeno je da se pored državnih ili gradskih vrtića otvaraju i vrtići alternativnih koncepcija (Waldorfski, Montessori, Agazzi). Na temelju takve prakse okosnica su „priznanje i poštivanje različitosti, pravo pojedinca na izbor načina

obrazovanja i u skladu s tim roditeljsko pravo izbora dječjeg vrtića, odnosno škole za svoje dijete“ (Burić, 2018: 10).

Prema Bašić (2018: 11) „alternativne pedagogije, prema opće prihvaćenom shvaćanju, nisu samo „solirajuće“ opreke službenoj koncepciji nego imaju veliki potencijal za djetetu primjereniji odgoj i obrazovanje, kako u redovnim vrtićima tako i u obitelji“. U svijetu, ali i kod nas roditelji i odgojitelji pokazuju sve veći interes za alternativne koncepcije prihvaćaju ih „kao adekvatan odgovor na razvojne potrebe djece u suvremenim uvjetima života i rada“ (Bašić, 2018: 11).

Montessori i waldorfska koncepcija aktualne su u odgojno-obrazovnoj praksi. Prije svega polazi se od činjenica da su to postmoderne koncepcije koje „obuhvaćaju proces odgoja i obrazovanja pojedinca cjelovito, polaze od pojedinca kao subjekta vlastitog razvoja, imaju dobro razrađenu i argumentiranu teoriju individualnog razvoja u skladu s kojom izvode sve ostale aspekte pedagoškog aranžmana“ (Bašić, 2018: 11). Takav koncepti omogućuju razvoj etički odgovornog pojedinca kako za sebe tako i za svijet pa i društvo.

Slika 1. Montessori vrtić

Sukladno navedenom dolazimo do pitanja jesu li u našem odgojno-obrazovnom sustavu opravdani nazivi alternativne koncepcije s obzirom da i sam ima ishodište u pedagoškom pluralizmu. Bašić piše (2018: 12) kako su „pluralizam, heterogenost, različitost spoznajnih puteva i teorijskih koncepcija osnovni motiv postmodernog pedagoškog mišljenja. U tom kontekstu dihtomiju „znanstvena/službena“ vs „alternativna pedagogija“ treba zamijeniti pluralom: praktične pedagogije“. Sve praktične pedagogije zapravo su alternativne u odnosu

na drugu praktičnu pedagogiju i svojom afirmacijom pokazuju opravdanost u odgojno-obrazovnom procesu.

Ključno je kako „globalizirani svijet dinamičnih društvenih promjena afirmira suvremenu društvenu paradigmu utemeljenu na pluralističkom političkom diskursu koji omogućuje skupinama i pojedincima da nesmetano promiču različite interese i vrijednosti. Biti građanin suvremene Europe znači živjeti u društvu koje pluralizam određuje kao načelo i vrijednosnu kategoriju, koje podrazumijeva ljudske slobode i temeljna ljudska prava jer su pravo na različitost i tolerancija središnje vrijednosti pluralističke zajednice“ (Preporuka o važnosti poticanja pedagoškog pluralizma u odgoju i obrazovanju u Republici Hrvatskoj, 2016).

Svi dionici odgojno-obrazovnog procesa trebaju uložiti napore u stvaranju:

- pozitivnog društvenog ozračja s naglaskom na slobodu i toleranciju te poštivanja različitosti;
- Kontinuiranom razvoju obrazovnih politika i pravnih okvira, a ne samo stvaranju deklarativnog pluralizma;
- Donošenju mjera za rješavanje zaostataka i približavanjem Europi (Preporuka o važnosti poticanja pedagoškog pluralizma u odgoju i obrazovanju u Republici Hrvatskoj prema Burić, 2018).

Alternativne koncepcije pokrenute su u drugim zemljama i sastavni su dio programa odgoja i naobrazbe u Republici Hrvatskoj. Postoji nekoliko takvih programa koji se kontinuirano provode kod nas to su Montessori, Waldorf, Reggio i Aggazi (Državni pedagoški standard pedagoškog odgoja i naobrazbe Republike Hrvatske, 2008).

S obzirom na svoj ustroj i osnivača, takvi vrtići privatni rade kao i ostali vrtići privatnog osnivača. Jedan od pokazatelja koliko su takvi programi prepoznati i kvalitetni jest zanimanje roditelja za uključivanjem djece u takve vrtiće. U Hrvatskoj djeluje pet odgojno-obrazovnih ustanova prema Montessori pristupu na području Zagreba, Splita i Đakova. Zagrebački Montessori vrtići su „Srčeko“ i „Montessori“, Splitu djeluju „Mali cvijetak“ i „Montessori dječja kuća“ te u Đakovu „Sunčev sjaj- Nazaret“ (Središnji državni portal, 2019). U dvadeset sedam dječjih vrtića provodi se Montessori program (Samobor, Zagreb, Split, Rijeka i Vinkovci) (Burić 2018).

Prema načelima waldorfske pedagogije djeluje pet vrtića u Republici Hrvatskoj, a to su dječji vrtići „Mala vila“ u Rijeci i Zagrebu, „Iskrica“ u Splitu, „Trnoružica“ u Vinkovcima i

vrtić „Neven“ u Samoboru (Središnji državni portal). Sukladno Agazzi pedagogiji djeluje jedan vrtić „Zraka sunca“ koji se nalazi u Križevcima i otvoren je još 1995. godine (Središnji državni portal). Uz redoviti program u nekoliko vrtića u Hrvatskoj provodi se i waldorfski program. Također, provode se i Programi s elementima Reggio pedagogije i „Korak po korak“, te u novije vrijeme NTC program. Jedan takav primjer uvođenja elemenata iz NTC programa je dječji vrtić Kockica u Zadru. U Republici Hrvatskoj postoji samo jedan vrtić koji ima verificiran NTC program, to je DV Mali istraživač iz Zagreba. Program se provodi u njihova dva objekta kuća Tintilinić i kuća Baltazar. NTC program i njegova pedagoška načela te primjere iz prakse ćemo opisati u sljedećem poglavlju.

3.2. Suvremeni pristup učenju

Rani i predškolski odgoj i obrazovanje je važan i ravnopravan sustavu odgoja i obrazovanja u Republici Hrvatskoj. Prema tome „svrha ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja je uspješan i cjelovit razvoj svakog djeteta te unapređivanje onih djetetovih osobina i umijeća koja se počinju formirati u najranijoj dobi, a nužna su svakom pojedincu i u kasnijem životu“ (Antulić Majcen i Pribela-Hodap, 2017: 15) kako bi se zadovoljile potrebe i ostvarila vlastita prava svakog djeteta, ali i drugih pojedinaca zajednice.

Tradicionalno shvaćanje vrtića je mjesto na kojem se podvrgava odgoju i podučava dijete, dok je suvremena ustanova mjesto kvalitetnog življenja svih njegovih dionika (Slunjski i sur., 2012). Tradicionalni vrtići koncipirane su transmisijski, odnosno izvode „strogo koncipiranu organizaciju procesa odgoja i obrazovanja u kojoj je uloga odgojitelja da unaprijed isplanira i s djecom ostvari (obradi) određene teme ili sadržaje, koje odabire unificirano, za svu djecu u skupini“ (Slunjski, 2001: 18).

U suvremenoj ustanovi cilj „predškolskog obrazovanja nikako ne bi trebao težiti uprosječivanju razvoja djece, već bi se trebao usmjeriti na uvažavanje različitosti interesa, dispozicija i sposobnosti djece“ (Slunjski, 2001: 19). Sukladno Programskom usmjerenju (1991: 9) „bitno je da dijete u vrtiću i drugim oblicima izvanobiteljskog života ima mogućnost za uspješno uspostavljanje i proširivanje socijalnih i emocionalnih veza, kvalitetnih veza s odraslima i djecom u neposrednoj poticajnoj okolini“. Sve navedeno upućuje da se u suvremenom pristupu učenju stavlja naglasak na slobodu, otvorenost, nestrukturiranost, fokus je na djetetu i poticanju razvoja cjelokupnih aspekata.

4.NTC SUSTAV UČENJA

NTC je specifičan program prema kojem se kroz različite aktivnosti potiče sveukupni razvoj djece od motoričkog razvoja do kreativnosti i apstraktnog, funkcionalnog mišljenja i pamćenja. Kod djece predškolske dobi razvoj se postiže provedbom motoričkih aktivnosti, logičkih igara, komunikacijom sa slikama, simboličkim i edukativnim igrama (asocijativnim poticajima). NTC program osmislio je i licencirao dr.sc. Ranko Rajović. Program je odobren i provodi se u šesnaest zemalja: Hrvatskoj, Italiji, Norveškoj, Sloveniji, Grčkoj, Mađarskoj, Češkoj, Slovačkoj, Bugarskoj, Rumunjskoj, Srbiji, Makedoniji, Njemačkoj, Austriji, Poljskoj te Kanadi.

Program je osmišljen za djecu predškolskog uzrast, učenike osnovnih i srednjih škola, a nastoji kod djece potaknuti razvoj bioloških potencijala. Aktivnosti koje se provode u sklopu programa potiču razvoj grube i fine motorike, akomodaciju oka te upotrebu govora jer se na taj način razvijaju neuronske veze.

Slika 2.NTC kamp

4.1. Ranko Rajović- osnivač NTC programa

Rajović¹ je član Mense a u okviru Mense postoji i Odbor za darovite (NTC) koji može biti pokazatelj značenju darovitih, o njihovim vrijednostima i postignućima u odnosu na kontrolnu grupu (studente bilo kojeg drugog fakulteta). Gotovo svi članovi NTC-a su studenti s iznimnim rezultatima, studenti na najprestižnijim fakultetima (Harvard, Oxford, Cambridge, Yale, Stanford...), također i ugledni stručnjaci u svjetski poznatim tvrtkama poput Mercedes, Motorola, Porsche, Oxford i slično (Rajović, 2017). Relevantni putokazi koji pomažu u stvaranju modela koji upotrebljava NTC program su poimanje, odrastanje i obrazovanje darovitih pojedinaca (Rajović, 2010).

Rajović je početne vježbe proveo razgovarajući i igrajući se provodio sa svojim sinom Danilom kada je imao 3 godine. Rezultati koji su postignuti bili su izuzetno dobri. Danilo je imao povećanu želju za učenjem i osjećao je radost učenja u Programu. Relevantno je provoditi vježbe upravo do dobi od sedam ili osam godina.

U mozgu se u toj dobi događaju brojne promjene: stvaranje novih veza aktivnih neurona, aktiviraju se centri mozgu, neuroni koji nisu aktivni odumiru, putevi koji nisu aktivni nestaju i upravo to implicira značaj ranog poticanja, odnosno, stimuliranja neurona ako želimo da dijete dosegne svoje biološke potencijale (Rajović, 2010).

Slika 3. NTC logo Učenje kroz igru (<https://ntcucenje.com/sta-je-ntc-program/>)

¹Liječnik i specijalist Ranko Rajović rođen je 1964. godine u Beogradu. U više država osnivač je Mense. Član je Upravnog odbora i Odbora za darovitu djecu Mense International. Predsjednik je NTC (Nikola Tesla centar) odsjeka za darovite pri Mensi. Suradnik je UNICEF-a za edukaciju. Živi i radi na relaciji Novi Sad (Srbija) – Ljubljana (Slovenija). Oženjen je i ima četvero djece. Popularnost novosadskog doktora Rajovića pokrenula se s izdavanjem knjiga poput „IQ djeteta- briga roditelja“.

4.2. Uloga igre u razvoju djeteta

Poseban doprinos "stimuliranju dispozicija djeteta je dječja igra" (Slunjski, 2001: 18). Bunčić i suradnici (2007) naglašavaju kako se najviše spoznaja usvaja igrom pa se tako poimaju odnosi među ljudima i starima, istražuje stvarnost, formiraju pravila, upoznajemo sebe i druge. Igra je također „fenomen djetinjstva i obilježava dječju kulturu“ (Klarin, 2017: 5).

Kad jednom dijete nešto usvoji kroz igru to nikad ne zaboravlja. U tom smislu „igra je prvo čovjekovo samostalno i stvaralačko iskustvo s okolinom“ (Bunčić i sur. 2007: 9). Dijete kroz igru razvija socijalizaciju i ostvaruje kontakt s drugim djetetom/djecom/odraslima i ulazi u svijet drugih. Prema tome igra je sredstvo komunikacije i jedan od prvih čimbenika govornog i komunikacijskog razvoja (Mahmutović, 2013).

Djeca materinji jezik usvoje u ranoj dobi (do tri godine) što je težak mentalni izazov. Nadalje, dijete posjeduje mogućnosti i specifične kompetencije za napredak i razvoj različitih talenta pri čemu mu mi kao odrasle osobe trebamo biti podrška. Upravo je razvoj potencijala kompleksan proces koji „zahtjeva suradnju, udruženo i sustavno djelovanje velikog broja čimbenika, a posebno je važno stimulativno okruženje u okviru obitelji i vrtića“ (Rajović 2017: 22).

Dijete predškolskog uzrasta „raste i razvija se putem igre“ (Starč i suradnici, 2004: 48) jer je igra temeljna aktivnost djeteta. Duran (2001) ističe važnost veze kognitivnog razvoja i igre, gdje je najveći akcent stavljen na simboličku igru. Bandura smatra „kako djeca promatrajući ponašanje drugih i opažajući posljedice tog specifičnog ponašanja, usvajaju ili odbacuju takvo ponašanje“ (Klarin, 2017: 13). Vigotski objašnjava da „dijete kroz igru zadovoljava različite potrebe, poput potrebe za pažnjom, blizinom, druženjem, dijeljenjem. Razumijevanje tih potreba dovodi nas do razumijevanje igre“ (Klarin, 2017: 12).

U Tablici 1 navest ćemo procese koji se najčešće istražuju tijekom opservacije djece (Rus, 2004, prema Klarin, 2017: 31).

Tablica 1 Procesi kod opservacije dječje igre

Kognitivni procesi	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Organizacija ✓ Divergentno mišljenje ✓ Simbolizam ✓ Fantazije/Praviti se da..
Emocionalni procesi	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Ekspresija emocija ✓ Ekspresija sadržaja ✓ Uživavanje u igri ✓ Regulacija emocija ✓ Integracija emocija u kognitivni kontekst
Interpersonalni procesi	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Empatija ✓ Interpersonalne sheme ✓ Komunikacija
Rješavanje problema i konfliktnih situacija	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Istraživanje problema i konflikata

Kako bismo odgovorili na pitanja poput „Što možemo naučiti o djetetu iz njegove igre?“; „Zašto se dijete igra samo?“; „Što igru čini bogatijom“ igri prilazimo „s dva aspekta – kao socijalnom fenomenu te kao aspektu spoznajnog razvoja“ (Starc i sur., 2004: 48). Ukupnu složenost igre promatramo prema dvije razine društvena i spoznajna razina igre. Spoznajna razina igre obuhvaća igre pretvaranja, funkcionalnu i konstruktivnu igru te igre s pravilima kao što je i prikazano na Slici 4.

Slika 4. Spoznajna razina igre (Starč, 2004)

Društvena razina igre obuhvaća:

- ✓ Promatranje – gledanje drugih kako se igraju bez uključivanja u igru;
- ✓ Samostalna igra – samostalno i nezavisno igranje bez pokušaja približavanja drugoj djeci;
- ✓ Usporedna igra – vrsta igre u kojoj se djeca igraju jedno pored drugoga i sa sličnim materijalima, ali bez stvarnog druženja ili suradnje;
- ✓ Usporedno-svjesna igra . igra u kojoj djeca priznaju prisutnost drugog djeteta uspostavljajući kontakt očima;
- ✓ Jednostavna socijalna ili povezujuća igra. Igra u kojoj dolazi do porasta kontakta među djecom, djeca se igraju u blizini, započinju razgovor, smiješe se, izmjenjuju igračke;
- ✓ Komplementarna i uzajamna igra – vrste socijalne aktivne igre u kojoj dijete „uzima i daje“ (ulovi me – ulovit ću te i sl.);
- ✓ Suradnička igra – igra u grupi koja je nastala radi obavljanja neke aktivnosti ili postizanja nekog cilja, a postupci djece su usklađeni“ (Starč i sur., 2004: 49).

Klarin (2017: 52) objašnjava kako je „uzajamni odnos između igre i razvoja. Razvoj se odražava u igri, a igra potiče razvoj“. Igra je značajna za prepoznavanje urednog razvoja djeteta, a dijete se kroz igru „igra je mogućnost istraživanja mnogobrojnih scenarija i ima ulogu u svim aspektima razvoja djeteta te funkciju pripreme djeteta za svijet odraslih i usvajanja životnih vještina“ (Klarin, 2017: 52). Kod djece predškolske dobi prema Rajoviću (2017) imanentno je svaki dan stimulirati mentalni razvoj, ali i motoriku i koordinaciju pokreta, sposobnost mišljenja i funkcionalno znanje.

5. CILJEVI NTC SUSTAVA UČENJA

Program „Mensa NTC sustav učenja“ odobren u kolovozu 2014. godine. Provodi se diljem svijeta (Italija, Makedonija, Mađarska, Švicarska, Slovenija, Crna Gora, Bugarska), ali i u Hrvatskoj i to u Zadru, Rijeci i Dubrovniku. Svrha Programa je osvijestiti važnost igre koja je u suvremenom odgoju zapostavljena te potaknuti roditelje da se više igraju sa svojom djecom u svrhu njihova razvoja.

Brojna otkrića iz neurologije omogućuju unaprjeđenje i suvremeniji pristup posebno s djecom vrtićkog uzrasta. Rajović i sur. (2009: 510) donose zaključak kako „broj neurona nije presudan za optimalno funkcioniranje u postnatalnom životu. Sposobnosti kao što su stjecanje novih znanja, njihovo povezivanje i upotreba, snalaženje u životnim situacijama, učenje iskustvom, kreativnost, pronalaženje novih rješenja, zadržavanje stečenog znanja ovise o broju neuronskih veza“. Nadalje, ulažu se veliki napori kojima je cilj povezivanje „neuroznanosti i pedagogije, jer nova otkrića iz neuroznanosti sporo pronalaze put do praktične primjene u pedagogiji“ (Rajović, 2017: 23).

U najosjetljivijem i najranijem periodu života izuzetno je velik „brzina stvaranja veza između živčanih stanica tj. sinapsi, i neuronskih putova“ (Rajović, 2017: 23). Postoji mnogo primjera o relevantnosti ranog perioda. Jedan takav primjer jedječak iz Italije koji je potpuno oslijepio na jedno oko jer je u prvih 10 dana života. Detaljnim istraživanjem prof. Susane Greenfield (Oxford, UK) utvrđeno je kako je imao prekriveno oko zbog infekcije i to je dovelo do osljepljenja (Rajović, 2017). Ukoliko se ne radi na stimulaciji bioloških potencijala, individualno, ali i na razini nacije, bit će manje darovite i talentirane djece, a oni su kao takvi najvrjedniji pojedinci (Rajović, 2017).

U razdoblju ranog i predškolskog perioda „razvija se preko 70% sinapsi, što to životno razdoblje, čini vjerojatno i najvažnijim za formiranje obrazaca i okvira za djetetove kasnije sposobnosti“ (Rajović, 2017: 23). Jedna od prednosti ovog Programa je rano otkrivanje i poticanje darovitosti.

U Novom Sadu 2008. godine u predškolskoj ustanovi „Radosno djetinjstvo“ provedeno je longitudinalno istraživanje koje je obuhvatilo 600 djece koje su pratili od treće/četvrte do petnaeste godine života (Rajović i sur., 2009). Pratila se aktivnosti i

njihova „primjenjivost u grupi i efikasnost provođenja, nivo pažnje i koncentracije grupe tijekom rada, elementi timskog rada i suradnje, uključivanje i aktivnost svakog djeteta, pojava radoznalosti i samoinicijative kod djece za učenje dodatnih pojmova, procjene roditelja o korisnosti programa za dijete i želja za nastavkom rada, zainteresiranost djece i odgojitelja za nastavak rada, mogući konflikti ili problemi u izvođenju“ (Rajović i sur., 2009:514). Ovo pilot istraživanje pokazalo je kako djeca jako pozitivno reagiraju na ovakve aktivnosti, potaknuta je radoznalost kod djece i interes za učenje novih pojmova. Najveći interes izazvalo je rješavanje Zagonetnih priča. Istraživanje Filozofskog fakulteta, Odsjek pedagogije, iz Novog Sada „pokazala su kod djece visok stupanj zanimanja, stimulacije, intrinzične motivacije, pažnje i koncentracije na aktivnosti. Posebno se razvijala suradnja i timski rad, te poštivanje pravila (Rajović i sur., 2019: 515).

Ciljevi NTC programa su:

- primjena novih spoznaja i otkrića iz područja neurofiziologije, psihologije, pedagogije poučavanja;
- ugradnja elemenata koji dokazano stimuliraju mentalni razvoj djece predškolske dobi u pedagoški rad, čija primjena razvija koordinaciju pokreta i motorike, sprječava/smanjuje poremećaj koncentracije i pažnje kasnije u razvoju, potiče brzinu razmišljanja i zaključivanja kod djece i stimulira razvoj darovitosti;
- podizanje nivoa intelektualnih sposobnosti sve djece koja sudjeluju u Programu;
- rano otkrivanje darovitosti (Rajović i sur., 2009).

5.1.Realizacija programa i metodika rada

Program se provodi u malim skupinama, u prosjeku 15 do 25 djece tj. sudionika i u više faza. Voditelji programa su educirani stručnjaci ili odgojitelji s certifikatom „NTC sustav učenja“. Nakon što odgojitelji i stručnjaci iz područja odgoja i obrazovanja prođu potrebnu edukaciju program se lako može realizirati. Program se realizira u tri faze koje su prikazane u Tablici 2.

Tablica 2.Faze realizacije NTC programa (Rajović, 2017: 28)

1. faza	<p>STIMULACIJA RAZVOJA NEURONSKIH VEZA I PUTOVA</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ kineziološke aktivnosti, dinamička akomodacija oka, rotacija, ravnoteža, trčanja, koordinacija oko-ruka ✓ vježbe za razvoj fine motorike
2. faza	<p>STIMULACIJA RAZVOJA MISAONIH PROCESA</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ apstrahiranje, vizualizacija ✓ misaona klasifikacija i misaona serijacija ✓ asocijacija ✓ glazba
3. faza	<p>STIMULACIJA RAZVOJA FUNKCIONALNOG RAZMIŠLJANJA</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ zagonetne priče ✓ zagonetna pitanja ✓ zagonetni predmeti

5.1.1. Stimulacija razvoja neuronskih veza i putova

Vježbe za stimulaciju razvoja neuronskih veza i putova djeluju poticajno na fizički i mentalni razvoj. Kada govorimo o motorici, upravo „motoričke sposobnosti predstavljaju one sposobnosti djeteta koje sudjeluju u rješavanje motoričkih zadataka i uspostavljaju uspješno kretanje“ (Rajović, 2017: 29).

Kod izvođenja vježbi u odgojnoj skupini, djeci prvo treba demonstrirati vježbu i zatim je objasniti da djeci bude razumljiva. Ukoliko je potrebno tijekom rada treba napraviti korekcije. Metodika rada je izuzetno je značajna i predstavlja skup znanja o metodama pomoću kojih se odvija djelatnost (Rajović, 2017). Željeni učinak vježbanja postizemo kad je funkcionalni potencijali djeteta dolaze do izražaja.

Relevantna je pristup svakoj aktivnosti što je ujedno zajedničko vježbama ravnoteže, rotacija i vježbama akomodacije oka. Za realizaciju vježbi moramo se držati sljedećih principa:

- „Princip svakodnevnog treninga,
- Princip postupnog opterećenja(Destervegovi principi),

- Princip ponavljanja (na temelju višestrukog ponavljanja stvaraju se motoričke navike i ranije spomenuta racionalna tehnika izvođenja pokreta),
- Princip svjesnosti (dijete se mora promišljeno i svjesno odnositi prema svakoj vježbi, mora biti u stanju kritički promatrati i ocjenjivati svoje pokrete u procesu vježbanja),
- Princip očiglednosti (djetetu se treba stvoriti predodžba izvođenja svake vježbe),
- Princip svestranosti (pri vježbanju koristiti motoričke zahtjevnije vježbe),
- Princip odgojne usmjerenosti (zaštitna i obrazovna funkcija odgojitelja prilikom vježbanja)“ (Rajović, 2017: 29-30).

Slika 6. Stimulacija razvoja neuronskih veza i putova

➤ Važnost fine motorike i vježbe za njezin razvoj

Finu motoriku možemo definirati kao „spodobnost izvođenja preciznih i sitnih pokreta rukom uz zadržavanje dobre koordinacije između prstiju i oka. Iako se mišići ruku upotrebljavaju od rođenja, fina motorika se počinje razvijati kad su razvijene sposobnosti temeljene na gruboj motorici“ (Rajović, 2017 : 67). Razvoj fine motorike prediktivna je za razvoj budućeg uspjeha u matematičkim zadacima, znanosti i čitanju. Kroz igru dijete razvija sve motoričke mogućnosti (Klarin, 2017).

Slika 7. Vježbe za poticanje fine motorike

Nadalje, Klarin (2017: 22) ističe kako se razvojem grube motorike omogućuje razvoj ravnoteže koji je u funkciji smanjivanja gornjeg dijela tijela i pomicanjem tijela prema naprijed“.

➤ *Motoričke vježbe: rotacija i vježbe za ravnotežu*

„Dijete se vrti raširenih ruku 10-15 sekunda oko svoje osi. Nakon toga zažmiri i održava ravnotežu. Poslije kratke pauze opetponovi istu vježbu i te cikluse ponavlja 2-3 puta(uvijek se vrti na istu stranu u tijeku jednog dana, a drugi dan mijenjamo stranu“(Rajović, 2017: 38)

➤ *Vježbe za dinamičku akomodaciju oka*

„Lopta i akomodacija. Lopta je idealno sredstvo za sve vježbe, jer prateći loptu oko stalno akomodira, a vježbe se razlikuju, ovisno od uzrasta. Djeca od 3 do 4 godine mogu sjediti jedno nasuprot drugoga na udaljenosti od pola metra i kotrljati loptu svaki dan po 4-5 minuta. Djeca od 4 -5 godina mogu formirati krug (četvero, petero djece) i dobacivati loptu na manjim udaljenostima. Djeca od 5-6 godina mogu dodavati loptu jedno drugome na udaljenostima većim od jednog metra, mogu ubacivati loptu u koš i slično“ (Rajović, 2017: 40-41)

5.1.2. Stimulacija razvoja misaonih procesa

Kada Program započne sa primjenom, tijekom prvih mjeseci „djeci se pokazuju prepoznatljivi apstraktni simboli i vježbaju se svakog dana“ (Rajović, 2017: 70). Nazivi tvrtki, igre simbolima, zastavama imaju izuzetan uspjeh kada je u pitanju razvoj funkcionalnog mišljenja i korisna su za naredne faze Programa.

Slika 8. Primjeri dječjih asocijacija

Važna sredstva za početni razvoj funkcionalnog razmišljanja su Naučeni apstraktni simboli kako bi potaknuli razvoj funkcionalnog razmišljanja uz „inteligenciju za rješavanje problema mora se upotrebljavati i prethodno stečeno znanje“ (Rajović, 2017: 74). Na primjer Vježba sa zastavama. Ukoliko su djeca usvojila znanja o zastavama i lako ih raspoznaju kad ih vide, možemo djecu ispitati bez gledanja zastava s postavljanjem pitanja. *Igre memorije*

„Na karticama je napisano 10 riječi (5 riječi x 2 kartice). Svaki tjedan se povećava broj riječi. Ovo je klasična igra memorije, a koristi se postojeći komplet. Kako proces učenja novih riječi odmiče, iz tjedna u tjedan povećava se broj kartica“ (Rajović, 2017: 44).

- *Glazba* – brojna istraživanja potvrdila su da glazba, aktivnosti slušanja, pjevanja, sviranja...) ima pozitivne implikacije na sve aspekte dječjeg razvoja. Glazbenu darovitost možemo uočiti kod predškolskog djeteta već u dobi od 3 godine.

„Aktivno slušati i uspoređivati himne različitih zemalja, ali uspoređivati ih s drugim glazbenim oblicima različitih razdoblja, stilova i kultura (npr. valcer, uspavanka, koračnica, itd.) uspostavljajući korelaciju s likovima i drugim aktivnostima (crtanje ili bojanje zastave, izražavanje pokreta za određenu vrstu glazbe“ (Rajović, 2017: 46).

5.1.3. Stimulacija razvoja funkcionalnog mišljenja

Prema novijim istraživanjima logično razmišljanje možemo trenirati i unaprijediti vježbanjem (Rajović, 2017). *Zadatkovi* su priče kojima su djeca dala ime, a „zamišljene su tako da stvore trenutke razmišljanja i slatke muke, ali i radost poslije uspješnog rješavanja“ (Rajović, 2017: 83). Priče su strukturirane na način da djeca trebaju pomoć odgojitelja ili voditelja, učitelja, starijih prijatelja ili roditelja i grupno tj. zajednički se dolazi do cilja.

Većina priča su logički tip mozgalice. Može se koristiti više pravila poput – postavljač zagonetki ima mogućnost odgovarati s DA ili NE, ako imamo više djece koja igraju, onaj koji nudi rješenja može igrati sve dok na postavljeno pitanje dobiva potvrđan odgovor. Također može se ograničiti koliko se pitanja smije postaviti. Ovakve priče imaju svoj smisao u tome „da se rješenja nipošto ne otkrivaju prije nego se djeca zaista potrude da ih sama pronađu. Neka od rješenja zahtijevaju i znanja o prirodi i njezinim zakonitostima“ (Rajović, 2017: 83).

Pljesak grupe djetetu koje je pronašlo odgovor može biti jako stimulativan kao i bilo koja druga primjerena nagrada. Ovakve logičke mozgalice „mogu biti izražene u raznim oblicima, ali sve one imaju nešto zajedničko: pravilnim pristupom, pažljivim razmatranjem i ispravnim razmišljanjem mogu se riješiti“ (Rajović, 2017: 83). Potrebno je da odgojitelj ili roditelj osim odgovora ponudi i pouku priče djeci. Glavni cilj u Programu, osim rješavanja pitanja, da ih i djeca sastavljaju.

Slika 9. Zagonetne priče

Zagonetna priča

„Ilijin djed je često postavljao pitanja koja su samo na prvi pogled bila nejasna. Tako je jednom prilikom upitao svog unuka: „ Postoji jedan stari izum koji je ljudima omogućio da gledaju kroz zidove. O čemu je riječ?“

Djevojčica 1: „Napravili su rupu u zidu?“

Odgovitelj: „Može se i tako gledati ali nije to. Ima nešto ljepše,“

Dječak 1: „Prozor!“

Odgovitelj: „Odlično, to je taj izum.“ (Rajović, 2017: 60).

5.2.Uloga roditelja i odgojitelja za razvoj potencijala djeteta

Roditeljstvo u suvremenom svijetu je pred brojnim izazovima. Ljubetić (2012: 91) zaključuje kako je „biti roditelj ugodna i teška, zahtjeva i zabavna, obogaćujuća i obvezujuća. Stresna i blagotvorna, ispunjavajuća i iscrpljujuća...uloga, ali i odnos i proces koji od roditelja zahtjeva mnogo emocionalnog, tjelesnog i intelektualnog, duhovnog i materijalnog davanja, ali nadasve stalno preispitivanje, samovrednovanje, prilagođavanje i mijenjanje sebe kako bi se pravodobno prepoznalo i primjereno odgovorilo na aktualne potrebe djeteta“.

Nadalje, „brojne društvene promjene obilježavaju kontekst u kojem se odvija suvremeno roditeljstvo i pred roditelje postavljaju nove izazove u ispunjavanju roditeljskih odgovornosti,“ (Pećnik i Starc, 2010: 11). Marinoff (2000:11) piše da „roditelji imaju dužnost pripremiti djecu tako što će im pomagati da vode cjelovit život“ (prema Ljubetić, 2012: 91).

Prema tome, nužno je da roditelj posveti dovoljno vremena i pažnje djetetu, a ujedno pokazuje interes za njegove svakodnevne aktivnosti. Kad govorimo o osnaživanju djeteta ono se odnosi na „roditeljevu potporu djetetovoj autonomiji, doživljaju vlastite inicijativnosti i djetetovim nastojanjima da riješi svoje probleme“ (Pećnik i Starc, 2010: 18).

Okolina je izuzetno bitna za razvoj potencijala i razvoj inteligencije kod djece. Primjerice, kada bi inteligentni ljudi dobili dijete koje bi u potpunosti zanemarili, u smislu da dijete živi izolirano i da nitko ne priča s njim, bi li uspjelo razviti genetski povoljne potencijale? Naravno da ne bi i upravo to objašnjava koliko je okolinski faktor ključan. Ovaj Program u fokus stavlja odgovornost roditelja, čija uloga je svakodnevna i relevantna. Roditelji u najboljoj namjeri često ne dopuštaju djeci skakanje po krevetu, vrtnju dok im se ne zavrti, kupuju im obuću na čičak, oblače ih, a sve u želji da očuvaju sigurnost i zdravlje djeteta, a upravo tada sprečavaju izuzetno potrebne životne aktivnosti. Rajović (2010)

objašnjava da posjeduju sposobnost apstrahiranja ali roditelji to ne primjećuju i samim time zanemaruju.

Kada govorimo u učenju djeteta Petrović-Sočo (2009) opisuje „prirodno učenje je spontano, samomotivirano, holističko, optimistično i neopterećujuće“ te ga i roditelji i odgojitelji nužno moraju podržavati i poticati kako bi djeca razvila svoje pune potencijale. „Odgovornost društva, lokalne zajednice i roditelja je da se ovaj izuzetno važan period ne propusti i da se maksimalno potakne razvoj biološkog potencijala svakog djeteta“ (Rajović i sur., 2009: 511).

Kada dijete krene u vrtić, kako kroz igru tako uči i kroz prostorno-materijalne sadržaje koji su također bitni za stimuliranje razvoja. Okruženje je bitno za motivaciju kod učenja, za pozitivne stavove o učenju, djetetov uspjeh i trud. Također, imanentan je i stil podučavanja, koji se mora temeljiti na inicijativi a aktivitetu djeteta. Izuzetno je važno „u predškolskom uzrastu da se u svakodnevni rad unesu elementi koji dokazano stimuliraju mentalni razvoj djece, ali i specifične vježbe koje razvijaju koordinaciju pokreta i motoriku te se na taj način sprječavaju poremećaj koncentracije i pažnje u kasnijem periodu života“ (Rajović, 2010: 7). Nadalje, „edukacija odgojitelja i učitelja; koji prepoznaju darovitost i educirani su da pravilno usmjeravaju razvoj djeteta, od izuzetnog je značaja“ (Rajović, 2010: 12).

U odgojno-obrazovnom radu „odgojitelji promatraju, slušaju, promišljaju, pretpostavljaju, isprobavaju, dokumentiraju, reflektiraju, mijenjaju, evaluiraju odgojno-obrazovni proces“ (Petrović- Sočo, 2009: 130). Prema Slunjski i sur. (2012: 69) „ odgojitelj prati i stvara uvjete za zadovoljenje svakodnevnih potreba djece, te potiče razvoj, odgoj i učenje svakog djeteta u skladu s njegovim sposobnostima“. Također uloga odgojitelja jest da kontinuirano surađuje sa stručnim timom, roditeljima i svim stručnjacima u ustanovi i izvan nje.

Neizostavna je podrška i umrežavanje svih odgojno-obrazovnih institucija od vrtića i škole do centra za talente, te stručnjaka zaposlenih u tim ustanovama (odgojitelji, učitelji, stručni suradnici i općenito šire društvene zajednice. Nužno je da svi navedeni čimbenici koji sudjeluju u odgojno-obrazovnom procesu omogućuju djeci različite izvore učenja, instrumente kao i njihove upute, znatiželju za razgovore i njihove interese te pronalaženje mentora koji će pomoći darovitima napredovati (Rajović, 2010).

6.IDENTIFIKACIJA DAROVITE DJECE U NTC PROGRAMU

Naš odgojno-obrazovni sustav kreiran je za prosječnog učenika prosječnih postignuća. Učenici koji postižu slabije rezultate trebaju podršku u obrazovnom procesu, isto tako i učenici koji pokazuju iznadprosječne rezultate kako bi što bolje razvili svoje potencijale zbog svoje dobrobiti, ali i dobrobiti društva. Rajović (2017) napominje kako treba prepoznati darovitost u predškolskoj dobi odnosno djecu koja imaju divergentno razmišljanje, posjeduju drukčije ideje, imaju inovativna rješenja i prirodne predispozicije za intelektualne sposobnosti ili specifične sposobnosti.

Cvetković Lay i Sekulić Majcen ističu kako odgojitelji darovitost kod djece prepoznaju kroz osobine poput:

- „Ima iznadprosječnu moć rasuđivanja, shvaćanja i stjecanja apstraktnih predodžbi, uopćavanja, shvaćanja značenja, uviđanje veza i odnosa;
- Iskazuje veliku intelektualnu znatiželju;
- Brzo i lako uči;
- Ima širok raspon interesa i pozornosti koji mu omogućuju koncentriranje i ustrajavanje u rješavanju problema i zadovoljenju svojih interesa;
- Ima kvalitativno i kvantitativno bogatiji rječnik od većine vršnjaka;
- Ima sposobnost učinkovitog samostalnog rada;
- Očituje istančanu moć zapažanja;
- Rano nauči čitati“ (Cvetković Lay i Sekulić Majcen,2008: 33).

Kada darovita djeca nailaze na potporu u razvoju, aktivnu angažiranost svi društvenih čimbenika, njihov se potencijal može razvijati. Darovito dijete „ima potrebu za ljubavlju i sigurnošću, za novim iskustvima, za postizanjem uspjeha i potrebu za osjećajem odgovornosti i neovisnosti“ (Rajović, 2017: 16) što je potrebno prepoznati u predškolskoj ustanovi i stvoriti mogućnost za razvoj punih potencijala. Kako bi se to ostvarilo „neophodno je stvoriti uvjete u kojima će djeca osjećati slobodu u samostalnom izražavanju svog mišljenja, u kojima će se zadovoljiti njihova radoznalost, stjecati nova znanja i vještine te pozitivno ocjenjivati divergentna mišljenja i nove ideje“ (Rajović, 2017: 17).

Danas postoje različite teorije o darovitosti, puno autora se bavilo darovitošću, pa ima nekoliko definicija darovitosti. U Tablici 3. prikazane su relevantne definicije darovitosti.

Tablica 3. Definicija darovitosti (prema Rajović, 2017)

Definicija darovitosti	Autor
Visoka opća intelektualna sposobnost	Terman
Opća sposobnost divergentnog mišljenja	Wallach
Produktivno-kreativna sposobnost	Tannenbaum
Visoko područno specifična sposobnost	Bloom, Gardner
Kvalitetna upotreba misaonih proces	Sternberg

Daroviti učenici zahvaljujući metakogniciji kvalitetnije upravljaju misaonim procesima poput planiranja, odlučivanja i kontroliranja. Darovitost iskazuju i putem osobina ličnosti kao npr. imaju veliku intrinzičnu motivaciju, usmjereni su prema cilju, rade predano, pokazuju zanos u radu, krasi ih velika radna energija, također su inicijativni, autonomni i samopouzdana te imaju pozitivnu sliku o sebi (Čudina-Obradović, 1991).

Slika 10. Kreativnost -krajnji cilj obrazovnog procesa (Rajović, 2010)

Ključni faktori u razvoju darovitosti su okolina, obitelj i sam pojedinac i prema tome „imaju ogromne mogućnosti, ali i odgovornost da ovom pitanju pristupe na cjelovit način koji mora ići u ovom pravcu: pronalaženje i izrada strategija za identifikaciju, poticanje razvoja darovitosti na različitim razinama, kao i povezivanje, udruženo djelovanje, informiranje i suradnja svih čimbenika, otvaranje centra koji će dublje i stručnije proučavati ovaj fenomen i pružati podršku darovitima, njihovim obiteljima, školama“ (Rajović, 2010: 14). posebno je važno u odgojno-obrazovnom radu kreirati i širiti programe koji pomažu identifikaciji i razvoju same darovitosti (Rajović, 2010). Prema Mlinarević i Zrilić „darovite učenike u

okviru sustava odgoja i obrazovanja potrebno je prvotno identificirati kako bi odgojitelji i učitelji mogli poticajno djelovati na njih“ (Mlinarević i Zrilić, 2021:67).

7.EMPIRIJSKO ISTRAŽIVANJE

7.1.Problem istraživanja

U suvremenoj odgojno-obrazovnoj praksi naglašava se potreba zamjene tradicionalnog pristupa učenju i poučavanju koji karakterizira reproduktivno učenje, suvremenim oblicima koji potiču mišljenje i aktivno sudjelovanje djece i učenika u procesu stjecanja vlastitog znanja.

NTC sustav učenja je jednostavan program učenja za djecu predškolske dobi. Autor je svojim programom stručnjacima i roditeljima dao smjernice kako djeci stvoriti optimalno poticajno okruženje u kojem će razvijati svoje biološke potencijale. Implementacija ovog Programa doprinosi kvaliteti odgojno-obrazovnog rada jer je koncipiran tako da nadvlada ograničenja tradicionalnog oblika učenja i na taj način pozitivno utječe na motivaciju, znanje i mišljenje kod djece predškolske dobi.

7.2.Cilj istraživanja

Rad ima za cilj ispitati mišljenje odgojitelja o pozitivnim učincima provedbe NTC sustava učenja u radu s djecom predškolske dobi na ostvarivanje dobrobiti.

7.3.Zadaće istraživanja

Iz cilja koji smo definirali proizlaze slijedeći zadaće istraživanja:

1. Utvrditi socio-demografska obilježja ispitanika.
2. Ispitati koje aktivnosti NTC Programa odgojitelji implementiraju u radu s djecom
3. Ispitati mišljenje odgojitelja o učincima koje primjena NTC programa ima na ostvarivanje dobrobiti kod djece
4. Utvrditi koji na koji način odgojitelji potiču učenje djece u NTC programu

7.4. Hipoteza istraživanja

U ovom istraživanju polaziti će se od ovih pretpostavki

H1: Odgojitelji primjenjuju različite aktivnosti NTC programa

H2: Odgojitelji će dati pozitivnu procjenu implementacije NTC programa na ostvarivanje dobrobiti kod djece

H3: Odgojitelji primjenjuju različite načine poticanja djece na učenje u NTC programu.

7.5. Instrument, uzorak i postupak istraživanja

Za potrebe istraživanja konstruiran je mjerni instrument (anketni upitnik). Anketnim upitnikom prikupljeni su socio-demografski podaci ispitanika (spol, dob, radno iskustvo odgojitelja, završeni studij, ustanova iz koje dolaze i slično). U drugom dijelu upitnika putem tri skale procjene Likertovog tipa ispitanici su odgovarali na pitanja o aktivnostima iz NTC programa koje provode u svome radu, pitanja o učincima koje provedba NTC Programa ima na ostvarivanje dobrobiti te načinima stimulacije djetetovih potencijala.

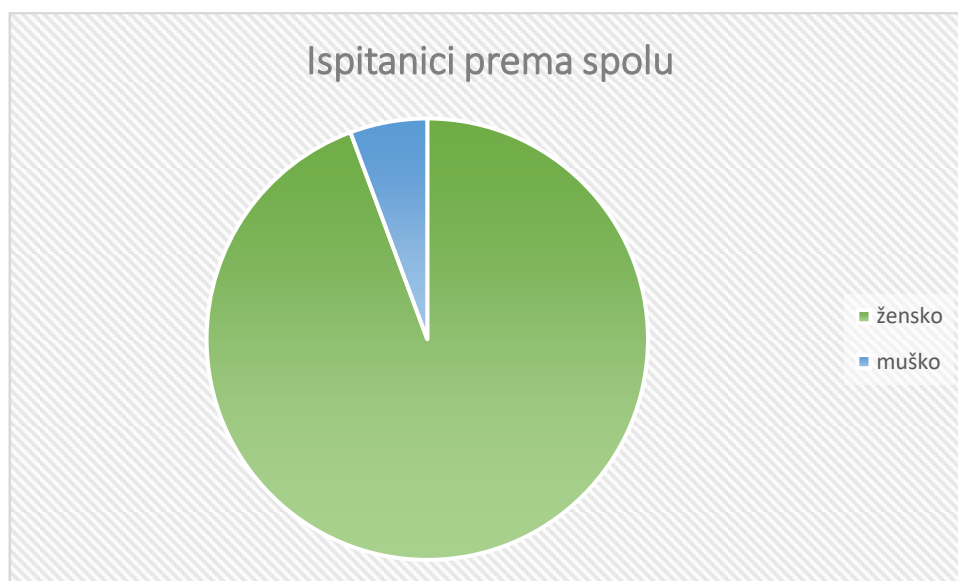
Također ispitali smo koji su najveći izazovi u provođenju NTC programa i smatraju li odgojitelji da NTC Program treba imati mogućnost verifikacije i uvođenja u redovne vrtiće kao specijalizirani program.

Uzorak u istraživanju činili su odgojitelji ustanova za rani i predškolski odgoj i obrazovanje (N=106), ustanovama privatnih osnivača i ustanovama čiji je osnivač jedinica lokalne samouprave s područja Zadarske županije, Šibensko-kninske, Primorsko-goranske i Ličko-senjske županije. Mišljenja odgojitelja prikupljena su tijekom listopada 2023. godine. Podaci su obrađeni i prikazani pomoću Microsoft Excela programa.

7.6. Socio-demografska obilježja ispitanika

7.6.1. Spol ispitanika

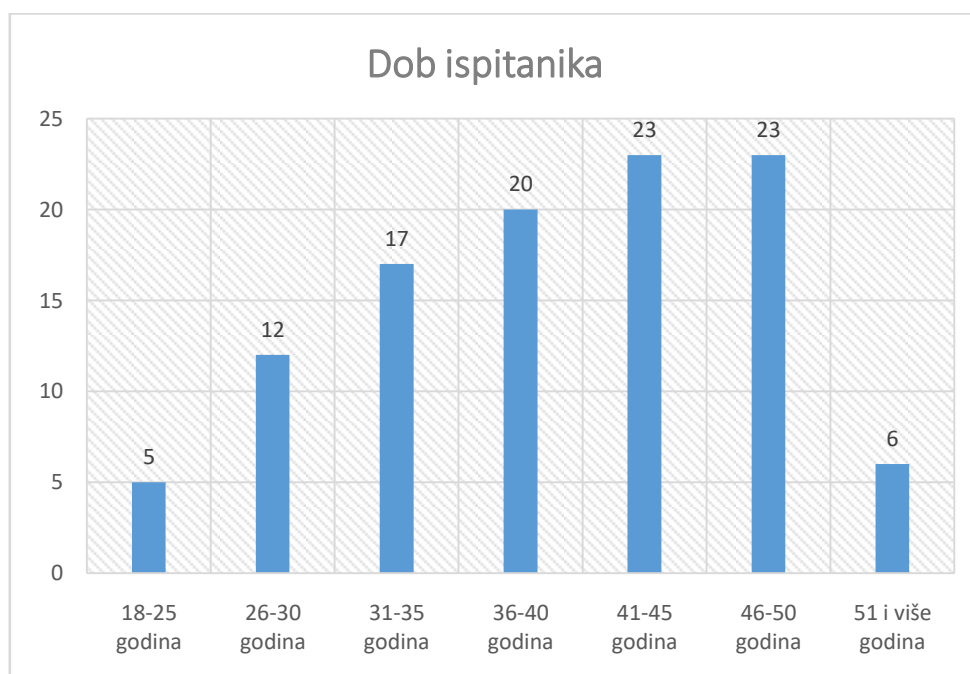
U Grafikonu 1 prikazana je struktura ispitanika s obzirom na spol.

Grafikon 1. Spol ispitanika

Prema dobivenim podacima vidljivo je kako je veći dio ispitanika ženskog spola i to 94% (N=100), a jedan manji dio čine muškarci, svega 6 % (N=6) od ukupno 106 odgojitelja.

7.6.2. Dob ispitanika

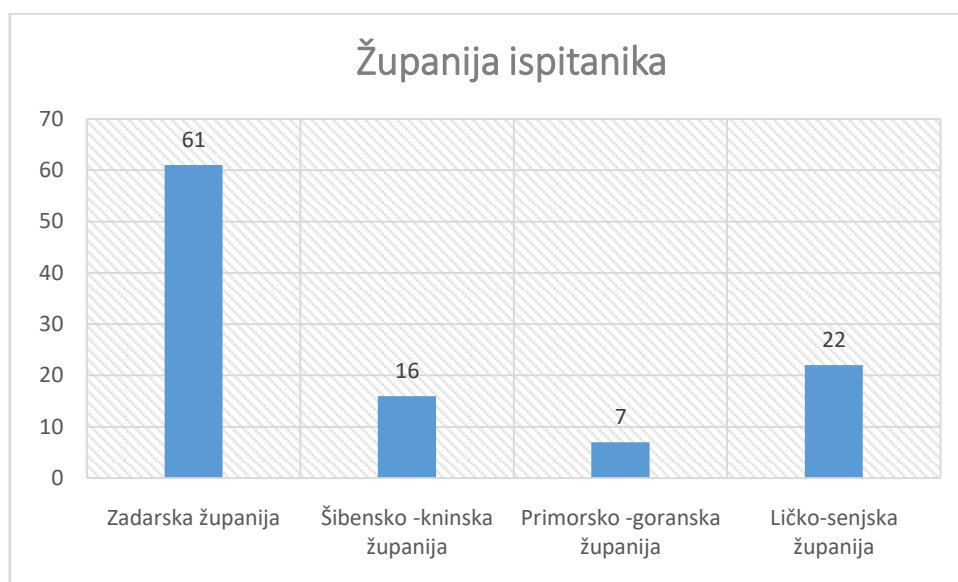
Grafikon 2. Dob ispitanika

Od 106 ispitanika najmanji broj ispitanika je u kategoriji do 18-25 godina , njih 5 (N=5) , tj. 4,7% ispitanika. Također, mali broj odgojitelja je u najstarijoj kategoriji od 51 godine i više, njih 5,7% (N=6). U dobi od 26 -30 godina bilo je 11,3% (N=12) ispitanika.

Prema dobivenim podacima za dob od 31-35 godina bilo je 16% (N=17) ispitanika. U kategoriji od 36-40 godina zabilježeno je 18,9% (N=20) odgovora od ukupnog broja ispitanika. U dvije kategorije 41-45 i 46-50 godina ima jednak broj odgovora (N=23) što je ukupno 43.4% ispitanika zajedno tj. 21.7% ispitanika za svaku kategoriju.

7.6.3. Struktura ispitanika s obzirom na županiju

U Grafikonu 3. prikazani su dobiveni podatci na pitanje iz koje županije ispitanici dolaze.

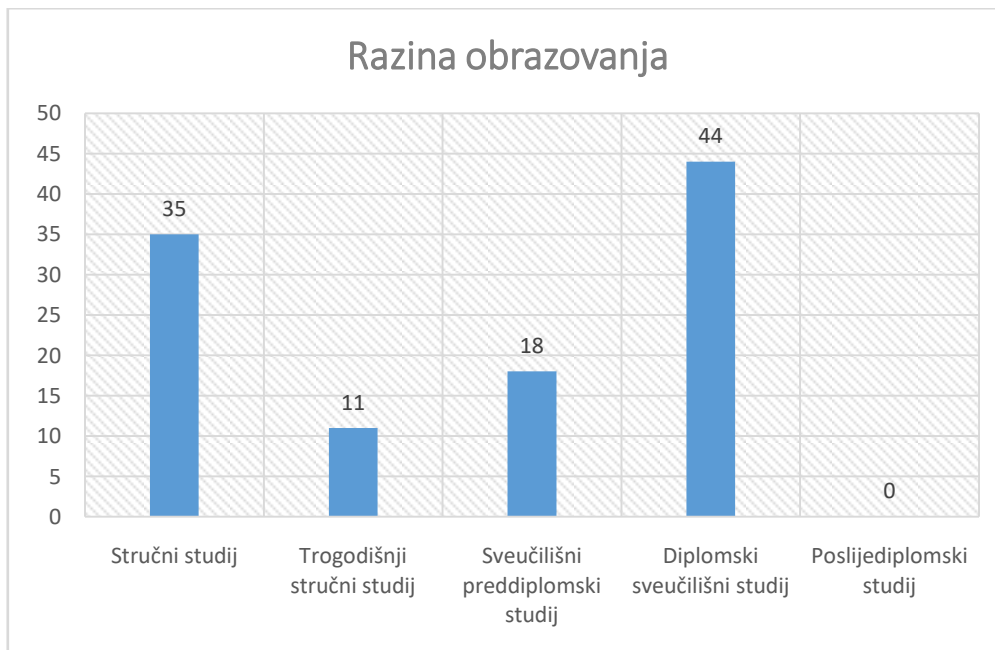

Grafikon 3 Županija ispitanika

Najveći broj ispitanika dolazi iz Zadarske županije 57,5% odnosno 61 (N=61) odgojitelj. S područja Ličko-senjske županije imamo 20,8% (N=22) ispitanika. Iz Šibensko-kninske županije sudjelovalo je 15,1% (N=16) ispitanika u anketi. Najmanji broj ispitanika dolazi iz Primorsko-goranske županije, njih 6,6 % odnosno samo 7 (N=7) ispitanika.

7.6.4. Razina stručne spreme

U Grafikonu 4 prikazanu su podatci o razini obrazovanja.

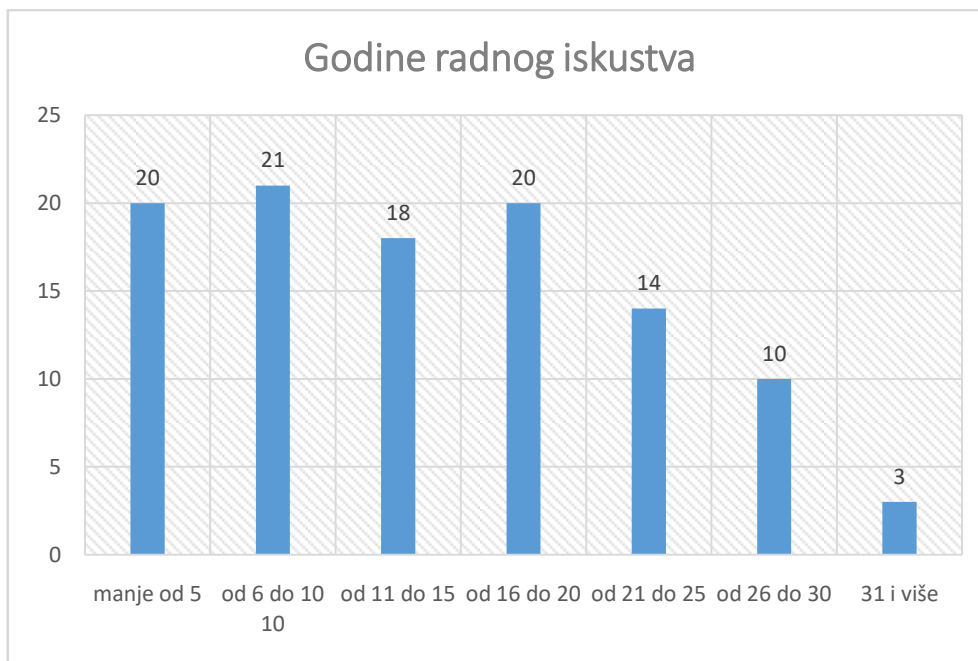

Grafikon 4 Razina obrazovanja

Prema dobivenim podacima najveći broj ispitanika je završio Diplomski sveučilišni studij ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja njih 44 (N=44) tj. 41,5% ispitanika. Veliki dio ispitanika, njih 35 (N=35) završilo je Stručni studij predškolskog odgoja u trajanju dvije godine što čini 33% od ukupnog broja ispitanika. Zatim 18 odgojitelja (N=18) njih 17% je završilo Sveučilišni preddiplomski studij ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja, dok je njih 11 (N=11) završilo trogodišnji stručni studij za odgojitelje tj. 10,4% ispitanika. Niti jedan odgovor nije zabilježen za kategoriju Poslijediplomskih studija.

7.6.5. Godine radnog iskustva

U Grafikonu 5. prikazani su odgovori na pitanje koliko godina radnog iskustva imaju ispitanici odgojitelji.

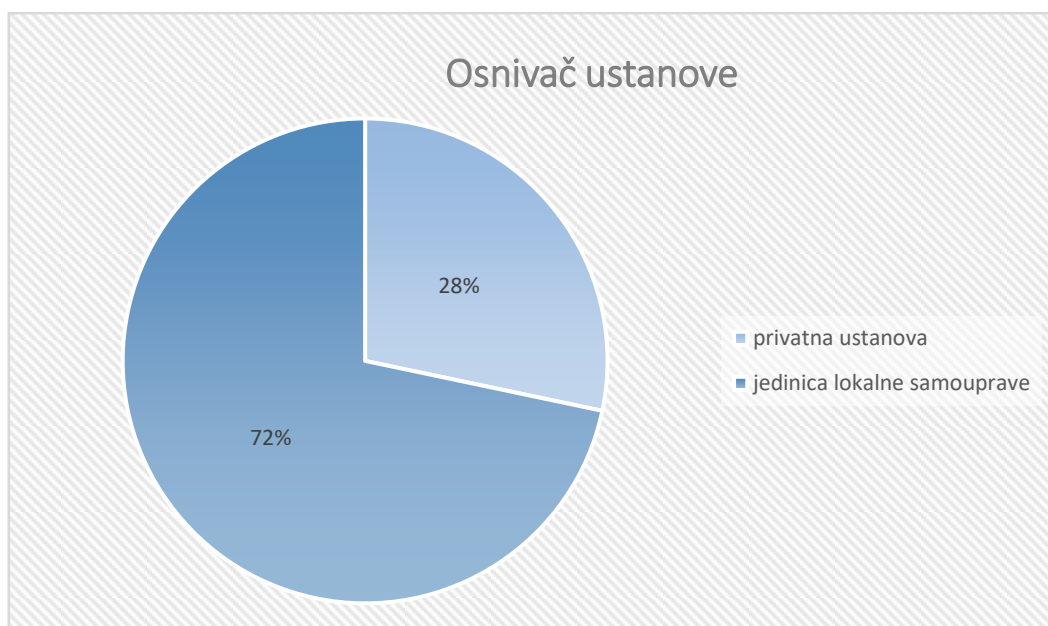

Grafikon 5 Godine radnog iskustva

Od 106 ispitanih odgojitelja (N=106) najveći broj ispitanika njih 21 (N=21) ima radno iskustvo u rasponu od 6 do 10 godina radnog iskustva u vrtiću, a to je 19,8% ispitanika. Manje od pet godina iskustva u struci kao i kategorija od 16 do 20 godina radnog iskustva imaju isti broj ispitanika njih 20 (N=20), tj. 18,9% ispitanika. U kategoriji od 11 do 15 godina radnog iskustva u struci imamo 18 ispitanika (N=18) odnosno 17% ispitanika. Zatim 14 ispitanika (N=14) ima od 21 do 25 godina radnog iskustva što je 13,2% ispitanika. Deset ispitanika (N=10) ima od 26 do 30 godina radnog iskustva tj. 9,4%, a samo 3 ispitanika (N=3) ima 31 ili više godinu radnog iskustva odnosno 2,8% ispitanika.

7.6.6.Osnivač ustanove

U Grafikonu 6 vidljivi su odgovori koje smo dobili za pitanje tko je osnivač ustanove iz koje ispitanici dolaze.

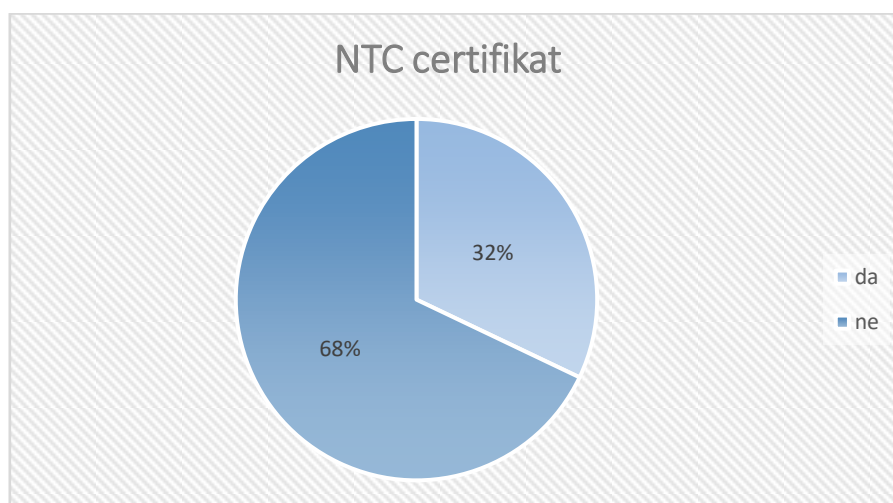

Grafikon 6 Osnivač ustanove

Najveći broj ispitanika dolazi iz ustanova vrtića čiji je osnivač jedinica lokalne samouprave njih 72% tj. 76 ispitanika (N=76), dok ostali ispitanici njih 30 (N=30) dolazi iz privatne ustanove njih 28%.

7.7. Odgojitelji s NTC certifikatom

Grafikon 7. prikazuje odgovore na pitanje imaju li odgojitelji certifikat NTC programa za provođenje aktivnosti.

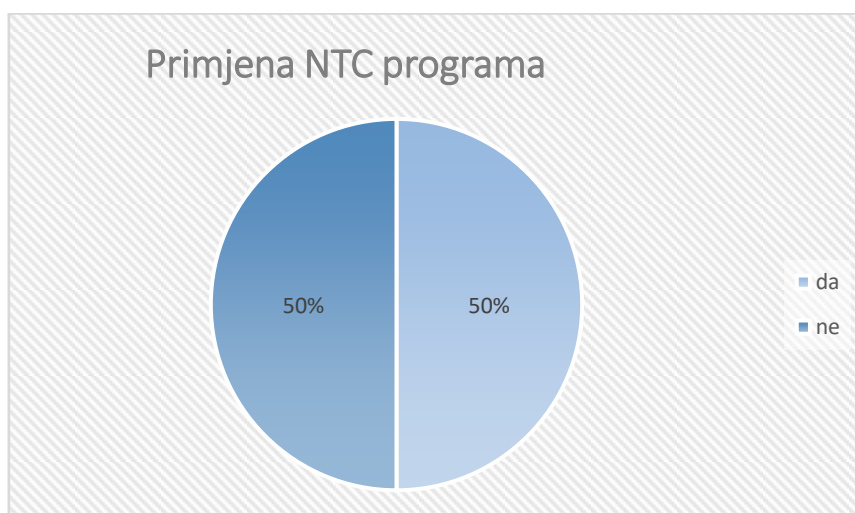

Grafikon 7. Odgojitelji s NTC certifikatom

Na pitanje imaju li odgojitelji NTC certifikat odnosno jesu li završili edukaciju NTC programa kako bi provodili aktivnosti u neposredno odgojno-obrazovnom radu, njih 32% tj. 34(N=34) ima NTC certifikat, dok 72 (N=72) ispitanika odnosno 68% nema navedeni certifikat.

7.8.Provođenje aktivnosti iz NTC programa

U Grafikonu 8. prikazani su dobiveni podatci na pitanje primjenjuju li odgojitelji kontinuirano NTC program.

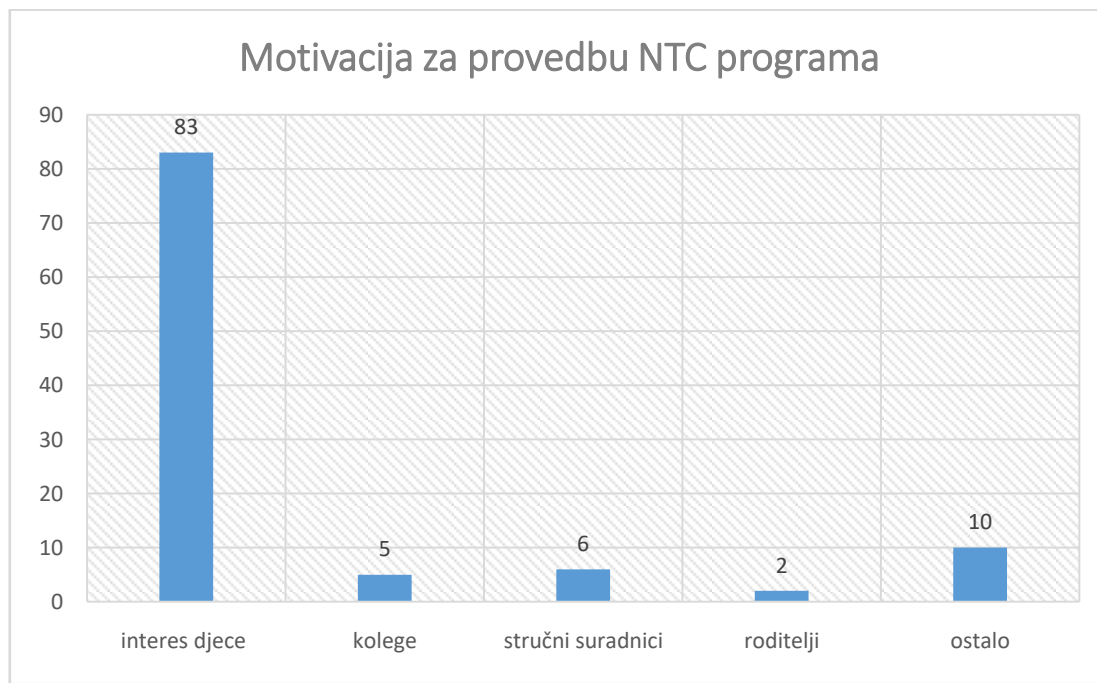

Grafikon 8 Primjena NTC programa

Prema dobivenim podacima pola ispitanika (N=53) kontinuirano provodi NTC program tj. aktivnosti u neposrednom radu s djecom, dok 53 ispitanika (N=53) ne provodi kontinuirano NTC program.

7.9. Motivacija za provedbu NTC programa

U Grafikonu 9 prikazani su odgovori na pitanje Tko/što Vas motivira na provođenje aktivnosti iz NTC programa.

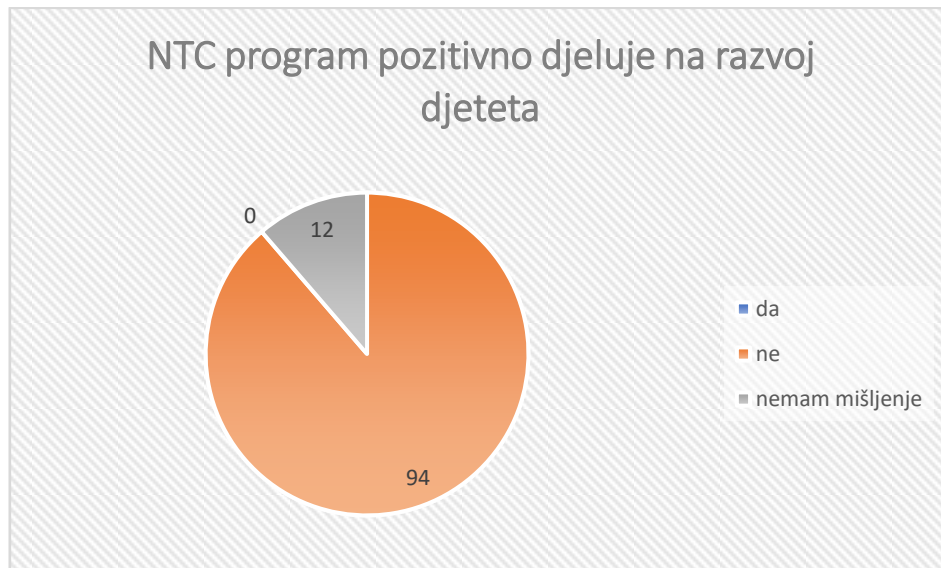

Grafikon 9 Motivacija za provedbu NTC programa

Na pitanje Tko/što motivira odgojitelje na provedbu NTC programa u neposrednom odgojno-obrazovnom radu najveći broj odgovora je interes djece čak 83(N=83) što je 78,3%. Pet (N=5) tj. njih 4,7% odgojitelja je odgovorilo da ih motiviraju kolege. Nešto veći broj odgovora njih 6 (N=6) motivaciju za provođenje NTC programa dobiva od stručnih suradnika to je 5,7% ispitanika. Samo dva odgojitelja (N=2) motivaciju pronalaze u roditeljima tj. njih 1,9% ispitanika. Pod ostalo tj. 10 (N=10) odgovora su bili samomotivacija sa 7 odgovora (N=7), edukacija 2 odgovora (N=2) i 1 odgovor gdje piše da se ne provodi NTC program u radu (N=1).

7.10. Pozitivan utjecaj NTC programa na razvoj djeteta

U Grafikonu 10 prikazani su rezultati za pitanje smatraju li odgojitelji da NTC program pozitivno utječe na cjelokupan razvoj predškolskog djeteta.

Grafikon 10 NTC program pozitivno djeluje na razvoj djeteta

Sukladno postavljenom pitanju ostvaruje se Hipoteza 1 prema kojoj odgojitelji procjenjuju kako primjena NTC programa pozitivno utječe na ostvarivanje dobrobiti i Hipoteza 2 prema kojoj odgojitelji koji provode NTC program primjećuju stimulaciju ukupnog potencijala djeteta jer čak 94 (N=94) odgojitelja što je 88,7% ispitanika je potvrdno odgovorilo da NTC djeluje pozitivno na cjelokupni razvoj predškolskog djeteta. Niti jedan odgovor (N=0) nije zabilježen za kategoriju ne tj. nitko od odgojitelja nije odgovorio da NTC ne utječe pozitivno na razvoj djeteta. U kategoriji nemam mišljenja imamo 12 odgovora što je 11,3 % ispitanika.

7.11. Implementacija aktivnosti NTC programa

U Tablici 4. prikazani su dobiveni rezultati na pitanje koje aktivnosti iz NTC Programa odgojitelji provode u neposrednom radu.

Tablica 4. Implementacija aktivnosti NTC programa

TVRDNJE	Stupanj učestalosti (f,%,)										Total		
	1		2		3		4		5				
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	M
Kineziološke aktivnosti	0	0%	3	2,8%	12	11,3%	48	45,2%	43	40,6%	106	100%	4,23
Vježbe dinamičke akomodacije oka	2	1,8%	2	1,8%	30	28,3%	47	44,3%	25	23,5%	106	100%	3,85
Vježbe rotacije	2	1,8%	6	5,7%	34	32%	40	37,7%	24	22,6%	106	100%	3,73
Vježbe ravnoteže	4	3,7%	5	4,7%	26	24,5%	42	39,6%	28	26,4%	106	100%	3,63
Vježbe fine motorike	2	1,8%	0	0%	8	7,5%	33	31,1%	63	59,4%	106	100%	4,46
Apstrahiranje i vizualizacija	1	0,9%	4	3,7%	26	24,5%	32	30,1%	43	40,6%	106	100%	4,33
Vježbe asocijacije	2	1,8%	2	1,8%	10	9,4%	41	38,6%	51	48,1%	106	100%	4,29
Glazbene vježbe	2	1,8%	2	1,8%	34	32%	34	32%	34	32%	106	100%	3,9
Misaona klasifikacija	3	2,8%	2	1,8%	23	21,6%	39	36,7%	39	36,7%	106	100%	4,0
Zagonetne priče	3	2,8%	11	10%	33	31,1%	36	39%	23	21,6%	106	100%	2,9
Zagonetna pitanja	2	1,8%	10	9,4%	25	23,5%	41	38,6%	28	26,4%	106	100%	3,7
Zagonetni predmeti	3	2,8%	9	8,4%	31	29,2%	40	37,7%	23	21,6%	106	100%	3,6

Za tvrdnju *U svom radu implementiram kineziološke aktivnosti (sve vježbe poticanja motoričkog razvoja -hodanje, trčanje, provlačenje, skakanje...)* dobiveni su sljedeći rezultati: 40,6% odgojitelja (N=43) uvijek provodi ovu vrstu aktivnosti, njih 45,2% (N=48) često provodi kineziološke aktivnosti, 11,3% odgojitelja (N=12) ponekad provodi ove aktivnosti, a 2,8% (N=3) odgojitelja rijetko provodi kineziološke aktivnosti. Niti jedan odgovor nije zabilježen u kategoriji nikad (N=0; 0%).

Vježbe dinamičke akomodacije oka (npr. vježbe vijačama, igre loptom) uvijek provodi 23,5% (N=25) odgojitelja, često njih 44,3% (N=47), 28,3% (N=30) odgojitelja ih provodi ponekad, a po dva odgovora (N=2; 1,8%) zabilježena su za odgovore rijetko i nikad.

Vježbe rotacije (vježbe trčanja cik-cak, vježbe vrtnje, vrtnja s obručem i sl.) 22,6% (N=24) odgojitelja uvijek provodi, često ih provodi 37,7% (N=40) odgojitelja. Ponekad ih provodi 32% (N=34) odgojitelja, dok njih 5,7% (N=6) ih provodi rijetko i 1,8% (N=2) nikad.

Vježbe ravnoteže (hodanje po ravnim linijama ili krivudavim, hodanje s knjigom na glavi i sl.) nikad ne provodi 3,7% (N=4) odgojitelja, a rijetko provodi 4,7% (N=5) odgojitelja. Ponekad vježbe ravnoteže provodi 24,5% (N=26) odgojitelja. Često i uvijek ove vježbe provodi 66% odgojitelja tj. često ih provodi 39,6% odgojitelja (N=42), a uvijek 26,4% odgojitelja (N=28).

Vježbe fine motorike (zakopčavanje i otkopčavanje gumba, igre plastelinom, savijanje papira, rezanje, crtanje i sl.) su vježbe koje se najčešće provode 90% odgojitelja, njih 59,4% (N=63) uvijek provodi vježbe fine motorike, a njih 31,1% (N=33) često provodi vježbe. Ponekad ove vježbe provodi 7,5% odgojitelja (N=8), za kategoriju rijetko nije bilo odgovora, dok nikad ne provode ove vježbe njih 1,8% (N=2).

Apstrahiranje i vizualizaciju (igre prepoznavanja simbola, igre sa zastavama, prepoznavanje i razlikovanje slova, memory) ne provodi nikad 0,9% (N=1) odgojitelj, rijetko provodi 3,7% (N=4) odgojitelja, ponekad provodi 24,5% (N=26) odgojitelja. Često (N=32; 30,1%) i uvijek (N=43; 40,6%) ove vježbe provodi 71% odgojitelja.

Vježbe asocijacije (slagalice, puzzle) provodi 87% odgojitelja i od njih uvijek ih provodi 48,1% (N=51) odgojitelj i često 38,6% (N=41) odgojitelj., Deset (N=10; 9,4%) odgojitelja ih provodi ponekad, dok u kategoriji rijetko i nikad imamo 2 odgovora tj. 1,8% (N=2).

Glazbene vježbe (predstavljanje simbola uz tekst pjesme ili brojalice, slušanje himni) 32% (N=34) odgojitelja provodi uvijek, često i ponekad tj. isti su rezultati za sve kategorije. Rijetko ih provodi 1,8% odgojitelja (N=2), a jednak broj ih i ne provodi nikad.

Misaonu klasifikacija i misaonu serijaciju (identifikacija, sparivanje i razlikovanje po određenim kriterijima) uvijek i često provodi po 36,7% odgojitelja (N=39). Ponekad ih provodi 21,6% odgojitelja (N=23). Dva (N=2; 1,8%) odgovora su za kategoriju rijetko, a kategorija nikad ima tri (N=3; 2,8%) zabilježena odgovora.

Zagonetne priče, zagonetna pitanja i zagonetni predmeti su vježbe koje se najmanje provode i imaju najviše odgovora u kategoriji nikad i rijetko. *Zagonetne priče* uvijek provodi 21,6% (N=23) odgojitelja, često ih provodi 39% odgojitelja (N=36), ponekad ih provodi 31,1% odgojitelja (N=33), 10% (N=11) odgojitelja ih provodi rijetko, a nikada 2,7% odgojitelja (N=3).

Zagonetna pitanja 26,4% (N=28) odgojitelja provodi uvijek, često ih provodi 38,6% (N=41) odgojitelj, ponekad ih provodi 23,5% (N=25) odgojitelja, 9,4% (N=10) ih rijetko provodi, a nikad ne provode zagonetna pitanja 1,8% (N=2) odgojitelja.

Zagonetne predmete kao vježbe uvijek provodi 21,6% (N=23) odgojitelja, često ih provode 37,7% (N=40) odgojitelja, ponekad 29,2% (N=31 odgojitelj), rijetko 8,4 % (N=9) odgojitelja i 2,8% (N=3) odgojitelja nikad ne provode ove vježbe.

S obzirom na dobivene i interpretirane rezultate hipoteza (h1), koja kojom se pretpostavilo da odgojitelji primjenjuju različite aktivnosti NTC programa, se potvrdila.

7.12. Mišljenje odgojitelja u primjeni NTC programa na ostvarivanje dobrobiti kod djece

U Tablici 5. prikazani su dobiveni rezultati na tvrdnje o primjeni metode na ostvarivanje dobrobiti.

Tablica 5. Utjecaj NTC metode na razvoj

TVRDNJE	Stupanj učestalosti (f, %,)										Total		
	1		2		3		4		5				
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	M
Motoričkih vještina	1	0,9%	3	2,8%	5	4,7%	28	26,4%	70	66%	106	100%	4,56
Otvorenosti djeteta	2	1,8%	2	1,8%	3	2,8%	31	29,2%	68	64,1%	106	100%	4,51
Identiteta djeteta	1	0,9%	0	0%	6	5,7%	37	34,9%	62	58,4%	106	100%	4,50
Samostalnosti mišljenja i djelovanja	0	0%	1	0,9%	1	0,9%	40	37,7%	64	60,3%	106	100%	4,57
Inicijativnosti i inovativnosti djeteta	1	0,9%	1	0,9%	2	1,8%	31	29,2%	71	66,9%	106	100%	4,60
Identifikacije različitih oblika učenja	1	0,9%	1	0,9%	3	2,8%	33	31,1%	69	65%	106	100%	4,61
Otkrivanja radosti i korisnosti učenja	1	0,9%	1	0,9%	3	2,8%	27	25,4%	74	69,8%	106	100%	4,62
Metakognitivnih sposobnosti djeteta	1	0,9%	1	0,9%	6	5,7%	30	28,3%	68	64,1%	106	100%	4,53
Visoku uključenost djeteta	1	0,9%	1	0,9%	3	2,8%	34	32%	67	63,2%	106	100%	4,55
Uspostavljanja, održavanja i razvijanja odnosa	1	0,9%	1	0,9%	4	3,7%	36	33,9%	64	60,3%	106	100%	4,51
Aktivnog sudjelovanja, pregovaranja i konstruktivnog rješavanja konflikata	1	0,9%	1	0,9%	8	7,5%	32	30,1%	64	60,3%	106	100%	4,48
Zajedničkog djelovanja djeteta s drugima	1	0,9%	0	0%	3	2,8%	35	33%	67	63,2%	106	100%	4,57

Implementacija *NTC metode rada utječe na razvoj motoričkih vještina* je tvrdnja s kojom se u potpunosti slaže 66% (N=70) odgojitelja i njih 26,4% (N=28) se uglavnom slaže što je ukupno 92,4% ispitanika. S tvrdnjom se niti slaže niti ne slaže 4,7% (N=5) odgojitelja, uglavnom se ne slaže 2,8% (N=3) odgojitelja, dok se uopće ne slaže 0,9% (N=1) odgojitelj.

S tvrdnjom da *NTC metode rada utječu na razvoj otvorenost djeteta prema svijetu oko sebe* se u potpunosti slaže 64,1% (N=68) odgojitelja, njih 29,2% (N=31) se uglavnom slaže što zajedno čini 93% ispitanika. Niti se slaže niti ne slaže 2,8% (N=3) odgojitelja. Isti broj odgovora odnosno 1,8% (N=2) je za uglavnom se ne slažem i uopće se ne slažem.

Na tvrdnju da na *razvoj identiteta djeteta* utječu NTC metode je tvrdnja s kojom se u potpunosti slaže 58,4% (N=62) odgojitelja, a uglavnom se slaže 34,9% (N=37) odgojitelja što je ukupno 93% ispitanih odgojitelja. S tvrdnjom se niti slaže niti ne slaže 5,7% (N=6) odgojitelja, a jedan tj. 0,9% (N=1) se uopće ne slaže. Nema odgovora za kategoriju uglavnom se ne slažem (N=0).

Implementacija *NTC metode rada utječe na razvoj samostalnosti mišljenja i djelovanja* u potpunosti se slaže 60,3% (N=64) odgojitelja, dok se njih 37,7% (N=40) uglavnom slaže odnosno 98% odgojitelja se slaže. Jedan tj. 0,9% (N=1) odgovora je za niti se slažem niti se ne slažem i uglavnom se ne slažem. Za kategoriju uopće se ne slažem s tvrdnjom nije zabilježen niti jedan odgovor 0% (N=0).

Razvoj inicijativnosti i inovativnosti djeteta se potiče NTC metodama smatra 66,9% (N=71) odgojitelj koji se u potpunosti slaže i 29,2% (N=31) koji se uglavnom slaže što čini 96,1% ispitanih odgojitelja. S tvrdnjom se niti slaže niti ne slaže 1,8% (N=2) odgojitelja, jedan 0,9% (N=1) se uglavnom ne slaže s tvrdnjom, a jedan tj. 0,9% se uopće ne slaže (N=1).

Implementacija NTC metode rada utječe na *razvoj identifikacije različitih izvora učenja* je tvrdnja s kojom se u potpunosti slaže 65% (N=69) odgojitelja i 31,1% (N=33) se uglavnom slažu o to je 96,1% ispitanih odgojitelja. S tvrdnjom se niti slaže niti ne slaže 1,8% (N=2) odgojitelja, 0,9% (N=1) se uglavnom ne slaže, a 0,9%(N=1) uopće se ne slaže.

NTC metodama potiče se *razvoj otkrivanja radosti i korisnosti učenja* smatra 95% odgojitelja od koji se 69,8% (N=74) potpuno slaže s tvrdnjom, a 25,4% (N=27) se uglavnom slaže s tvrdnjom. Niti se slaže niti ne slaže s tvrdnjom 2,8% (N=3) odgojitelja, dok je po jedan odgovor za uglavnom se ne slaže 0,9%(N=1) i uopće se ne slaže 0,9% (N=1).

Razvoj metakognitivnih sposobnosti može se potaknuti NTC metodama je tvrdnja s kojom se slaže u potpunosti 64,1% (N=68) odgojitelja i 28,3 % (N=30) se uglavnom slaže, dok se niti slaže niti ne slaže 5,7% (N=6) odgojitelja. Po jedan odgojitelj je odgovorio da se uglavnom ne slaže njih 0,9% (N=1) s tvrdnjom i uopće se ne slaže s tvrdnjom 0,9% (N=1).

Odgojitelji, njih 95%, se slaže da NTC metode kod djece potiču *razvoj visoke uključenosti djeteta u odgojno-obrazovne aktivnosti*, 63,2% odgojitelja (N=67) se u potpunosti slaže i 32% odgojitelja (N=34) uglavnom slažu. Niti se slaže niti ne slaže 2,8% (N=3) odgojitelja, jedan odgojitelj se uglavnom ne slaže a to je 0,9% (N=1), dok se jedan uopće ne slaže tj. 0,9% (N=1).

Razvoj uspostavljanja, razvijanja i održavanja kvalitetnih odnosa djeteta s drugom djecom i odraslima se potiče NTC metodama je tvrdnja s kojom se u potpunosti slaže 60,3% (N=64) odgojitelja i 39% (N=36) se uglavnom slaže. S tvrdnjom se niti slaže niti ne slaže 3,7% (N=4) odgojitelja, dok imamo jedan odgovor za uglavnom se ne slažem odnosno 0,9% (N=1) i uopće se ne slažem 0,9% (N=1).

S tvrdnjom da se *razvoj aktivnog sudjelovanja, pregovaranja i konstruktivnog rješavanja konfliktnih situacija* potiče NTC metodom se slaže 90,5% ispitanih odgojitelja, od kojih se u potpunosti slaže 60,3% (N=64) odgojitelja i uglavnom slaže 30,1% (N=32) odgojitelja. Niti se slaže niti ne slaže s tvrdnjom 7,5% (N=8) odgojitelja, a po jedan odgovor je za uglavnom se ne slažem 0,9% (N=1) i uopće se ne slažem 0,9% (N=1).

Razvoj zajedničkog djelovanja djeteta s drugom djecom i odraslima je tvrdnja s kojom se u potpunosti slaže 63,2% (N=67) odgojitelja i 33% (N=35) se uglavnom slaže što je 96,2% od ukupno ispitanih odgojitelja. Niti se slaže niti ne slaže s tvrdnjom 2,8% (N=3) odgojitelja, a jedan se uopće ne slaže (N=1). Niti jedan odgovor nije zabilježen za uglavnom se ne slažem (N=0).

Sukladno dobivenim odgovorima i visokim vrijednostima aritmetičkih sredina, prikazanim u Tablici 5, potvrđuje se druga hipoteza (h2) kojom se pretpostavilo da će odgojitelji će dati pozitivnu procjenu implementacije NTC Programa na ostvarivanje dobrobiti kod djece.

7.13. Stimulacija razvoja djeteta NTC metodom

U Tablici 6 prikazani su dobiveni rezultati za tvrdnje o načinima stimulacije razvoja djeteta u NTC programu.

Tablica 6 Stimulacija razvoja djeteta NTC metodom

TVRDNJE	Stupanj učestalosti (f,%,)										Total		
	1		2		3		4		5		f	%	M
Razvoj djeteta u NTC programu možemo stimulirati...	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%			
Stručno pripremljenim okruženjem	0	0%	5	4,7%	10	9,4%	42	39,6%	49	46,2%	106	100%	3,87
Stručnim vođenjem vježbi	1	0,9%	3	2,8%	6	5,6%	47	44,3%	49	46,2%	106	100%	4,32
Stručno pripremljenim materijalima	0	0%	4	3,7%	5	4,7%	39	36,7%	58	54,7%	106	100%	4,42
Svakodnevnim promatranjem djece u interakciji	2	1,8%	0	0%	5	4,7%	34	32%	65	61,3%	106	100%	4,51
Poticanjem na aktivno učenje	0	0%	1	0,9%	4	3,7%	25	23,5%	76	71,6%	106	100%	4,42
Otkrivajući interes i potrebe djece	1	0,9%	0	0%	3	2,8%	26	24,5%	76	71,6%	106	100%	4,68

Razvoj djeteta u NTC programu može se stimulirati *stručno pripremljenim prostorno-materijalnim okruženjem* i s tim se u potpunosti slaže 46,2% odgojitelja (N=49), uglavnom se slaže 39,6% (N=42) odgojitelja, a niti se slaže niti se ne slaže 9,4% (N=10) odgojitelja. Uglavnom se ne slaže s tvrdnjom 4,7% (N=5) odgojitelja, a niti jedan odgojitelj se uopće ne slaže (N=0; 0%).

Za tvrdnju da se razvoj djeteta u NTC programu može stimulirati *stručnim vođenjem vježbi* imamo 46,2% (N=49) odgovora u potpunosti se slažem, 44,3% (N=47) uglavnom se slažem, niti se slažem niti se ne slažem 5,6% (N=6) odgovora, 2,8% (N=3) odgovora su uglavnom se ne slažem i 0,9% (N=1) uopće se ne slažem.

Razvoj djeteta u NTC programu može se stimulirati *stručno pripremljenim materijalima* je tvrdnja s kojom se 54,7% (N=58) odgojitelja u potpunosti slaže, a 36,7% (N=39) odgojitelja uglavnom slaže. Niti se slaže niti se ne slaže s tvrdnjom 4,7% (N=5) odgojitelja. S tvrdnjom se uglavnom ne slaže 3,7% (N=4) odgojitelja, a niti jedan odgojitelj nije odgovorio da se uopće ne slaže (N=0; 0%).

Svakodnevnim promatranjem djece u interakciji može se stimulirati razvoj djeteta, a s tvrdnjom se u potpunosti slaže 61,3% (N=65) odgojitelja, dok se uglavnom slaže s tvrdnjom

32% (N=34) odgojitelja. Niti se slaže niti se ne slaže 4,7% (N=5) odgojitelja. Niti jedan odgovor nije zabilježen, dok za uglavnom se ne slažem (N=0;0%), a uopće se ne slaže s tvrdnjom 1,8% (N=2) odgojitelja.

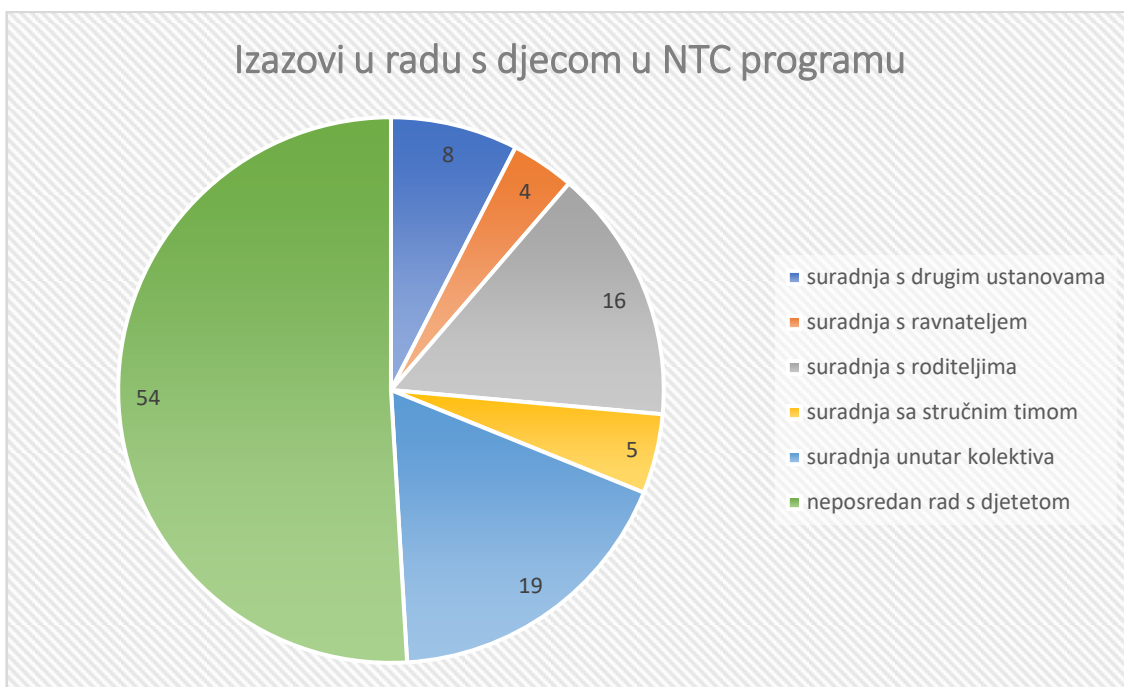
Za tvrdnju da se razvoj djeteta u NTC programu može se stimulirati *poticanjem aktivnog učenja* djeteta dobili smo 71,6% (N=76) odgovora u potpunosti se slažem i 23,4% (N=25) uglavnom se slažem to upućuje da se 95% odgojitelja slažu s navedenom tvrdnjom. Četiri (N=4;3,7%) odgojitelja se niti slaže niti ne slaže s tvrdnjom, dok je 0,9% (N=1) odgovor za uglavnom se ne slažem i bez odgovora uopće se ne slažem (N=0; 0%).

Razvoj djeteta u NTC programu može se stimulirati *otkrivajući interes i potrebe djeteta* je tvrdnja s kojom se u potpunosti slaže 71,6% (N=76) odgojitelja, a uglavnom se slaže 24,5% (N=26) odgojitelja. Niti se slaže niti ne slaže 2,8% (N=3) odgojitelja a jedan se uopće ne slaže 0,9% (N=1). Nije zabilježen niti jedan odgovor u kategoriji uglavnom se ne slažem.

Sukladno odgovorima na tvrdnje prikazane u Tablici 6., izuzmemo li prvu tvrdnju koja ima nešto nižu vrijednost aritmetičke sredine (3,87), na temelju vrijednosti aritmetičkih sredina na ostalim tvrdnjama možemo zaključiti kako hipoteza (h3) potvrđena.

7.14. Najveći izazovi u radu s djecom u NTC programu

U Grafikonu 11 prikazani su dobiveni podaci na pitanje koji su najveći izazovi u radu s djecom u NTC programu.

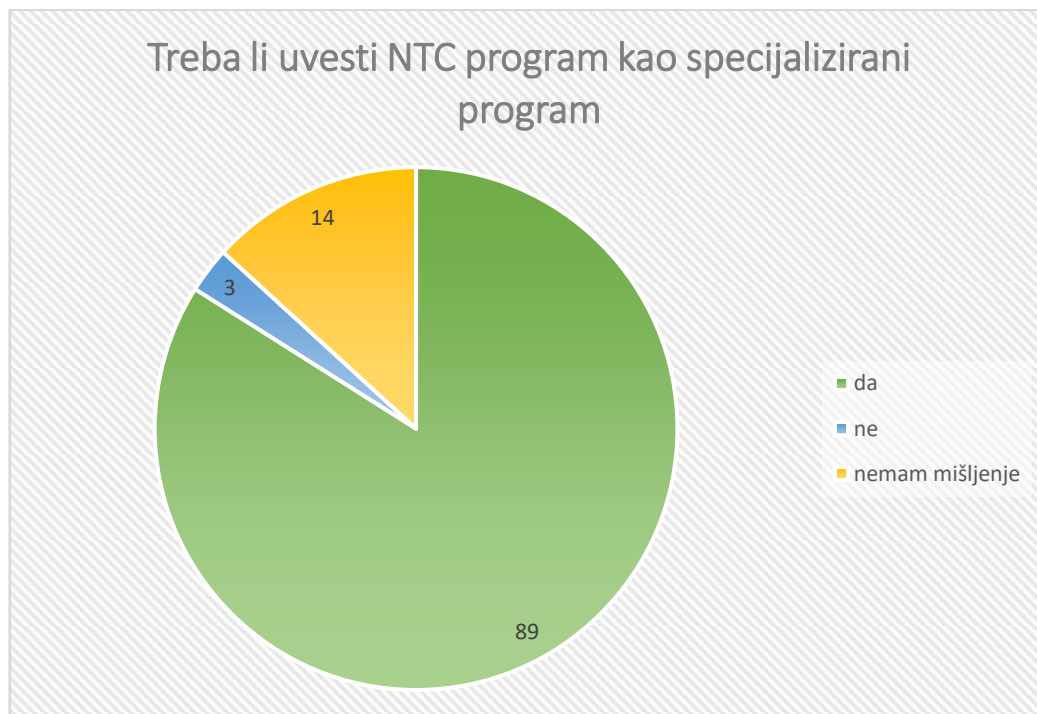

Grafikon 11 Izazovi u radu s djecom u NTC-u

Neposredan rad s djecom u provođenju NTC programa najveći je izazov za 54 ispitanika (N=54), odnosno za 50,9% ispitanika izraženo u postotcima. Sljedeći najveći izazov za 19 (N=19) odgojitelja je suradnja s kolegicama unutar kolektiva, u postotcima je to 17,9% ispitanika. Suradnja s roditeljima je najveći izazov za 16 ispitanika (N=16) tj. 15,1% izraženo u postotcima. Za osam (N=8) ispitanika odnosno za njih 7,5% najveći izazov je suradnja s drugim ustanovama. Pet odgojitelja (N=5) smatra da je suradnja sa stručnim timom najveći izazov, dok njih 4 (N=4) označava suradnju s ravnateljem kao najveći izazov izraženo u postotcima to je 3,8% ispitanika.

7.15. Uvođenje NTC Programa

U Grafikonu 12 prikazani su podaci za pitanje da li NTC sustav učenja u Republici Hrvatskoj treba imati mogućnost verifikacije i uvođenja u odgojno-obrazovni rad kao specijalizirani program.

Grafikon 12 NTC Program kako specijalizirani program

Na pitanje o uvođenju i verifikaciji NTC programa u vrtiće u Republici Hrvatskoj 89 ispitanika (N=89) je odgovorilo potvrdno, izraženo u postotcima 84% ispitanika. Samo 3 ispitanika (N=3; 2,8%) ne smatra da bi se NTC program trebao verificirati i uvesti kao specijalizirani, dok 14 (N=14) ispitanika nema mišljenja, izraženo u postotcima 13,2%. Prema dobivenim rezultatima vidljivo je kako odgojitelji prepoznaju i uočavaju potrebu za verifikacijom i uvođenjem NTC programa u vrtiće u Republici Hrvatskoj.

8.ZAKLJUČAK

NTC je specifičan program prema kojem se kroz različite aktivnosti potiče sveukupni razvoj djece od motoričkog razvoja do kreativnosti i apstraktnog, funkcionalnog mišljenja i pamćenja. Kod djece predškolske dobi razvoj se postiže provedbom motoričkih aktivnosti, logičkih igara, komunikacijom sa slikama, simboličkim i edukativnim igrama (asocijativnim poticajima).

Rajović je prve vježbe, kroz igru i razgovor, proveo sa svojim trogodišnjim sinom, a rezultati koji su postignuti bili su izuzetno dobri. Danilo je imao povećan interes za učenjem, želio je da igra nastavi i osjećao je radost učenja koja je pratila prve korake u Programu. Stoga Rajoviću svom programu stavlja naglasak na predškolski period jer je u toj dobi brzina stvaranja veza među neuronima znatno veća nego poslije u životu. U mozgu se u događaju brojne promjene: stvaranje novih veza aktivnih neurona, potiče se razvoj centara u mozgu, stvara se mreža putova, neaktivni neuroni odumiru, putevi koji su neaktivni gasu se i upravo to implicira značaj ranog poticanja, odnosno, stimuliranja neurona ako želimo da dijete dosegne svoje biološke predispozicije i potencijale.

Razvoj ukupnih dječjih predispozicija je kompleksan posao koji uključuje podršku svih dionika odgojno-obrazovnog procesa. Igra je osnovna aktivnost djece predškolske dobi, a kroz NTC program igrom se potiče cjelokupni razvoj kroz tri faze stimulacija razvoja neuronskih veza i putova, stimulacija razvoja misaonih procesa i stimulacija razvoja funkcionalnog razmišljanja.

U istraživanju koje je provedeno u četiri županije (Zadarska, Primorsko-goranska, Šibensko-kninska i Ličko-senjska županija) cilj je bio ispitati mišljenje odgojitelja o NTC metodama u radu s djecom rane i predškolske dobi. Sve tri hipoteze postavljene u istraživanju su ostvarene- odgojitelji procjenjuju kako primjena NTC Programa pozitivno utječe na ostvarivanje dobrobiti, odgojitelji koji provode NTC Program primjećuju stimulaciju ukupnog potencijala djeteta, te odgojitelji znaju kako stimulirati učenje djece u NTC Programu. Također, relevantno je naglasiti kako 84% ispitanih odgojitelja smatra da se NTC Program treba verificirati i provoditi kao specijalizirani program u Republici Hrvatskoj, te možemo zaključiti kako odgojitelji prepoznaju dobrobiti ovog programa.

9.LITERATURA

1. Antulić Majcen S.; Pribela-Hodap S. (2017). *Prvi koraci na putu prema kvaliteti, samovrednovanje ustanova ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja*. Zagreb. Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja.
2. Bašić, S. (2012) (Nova) slika djeteta u pedagogiji djetinjstva. *Nove paradigme ranog odgoja*. -19-38 str. Zagreb: Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu - Zavod za pedagogiju Zagreb
3. Cvetković Lay J. (2010.) *Darovito je, što ću sa sobom?*, Zagreb: Alineja
4. Cvetković Lay J., Sekulić Majurec A. (1998.) *Darovito je, što ću s njim?*, Zagreb: Alineja
5. Čudina- Obradović M. (1991.) *Nadarenost: razumijevanje, prepoznavanje, razvijanje*, Zagreb, Školska knjiga
6. Koren, I. (1989.). *Kako prepoznati i identificirati nadarenog učenika*. Zagreb: Školske novine.
7. međunarodna konferencija, Budimpešta, Mađarska, www.conference2014.talenteday.eu
8. Klarin, M. (2017) *Psihologija dječje igre*. Sveučilište u Zadru. Zadar.
9. Ljubetić, M. (2009). *Vrtić po mjeri djeteta priručnik za odgojitelje i roditelje*. Zagreb. Školske novine.
10. Maleš, D. (2011). *Nove paradigme ranog odgoja*. Zagreb: Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu - Zavod za pedagogiju Zagreb.
11. Miljak, A. (1996). *Humanistički pristup teoriji i praksi predškolskog odgoja*. Velika Gorica, Zagreb: Persona.
12. *Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje*. 2014. Zagreb: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta.
13. Nacionalno vijeće za odgoj i obrazovanje (2016) *Preporuka o važnosti poticanja pedagoškog pluralizma u odgoju i obrazovanju u Republici Hrvatskoj*
14. Pećnik, N., Starc, B. (2010) *Rastimo zajedno, priručnik za voditelje*. Zagreb: Ured UNICEF-a za Hrvatsku.
15. Petrović-Sočo, B. (2009) *Značajke suvremenog naspram tradicionalnog kurikulumu ranog odgoja*. *Pedagogijska istraživanja*, Vol. 6 No. 1-2. Učiteljski fakultet Sveučilišta u Zagrebu Odsjek za odgajateljski studij

16. Pintarić Mlinar, Lj. (2014). *Priručnik za razvoj inkluzivnih ustanova ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja*. Jatrebarsko. Dječji vrtić Radost.
17. Rajović, R; Dautović, S.; Andre, L. (2009). Neurofiziologija- primjena novih otkrića u formiranju intelektualne elite.
18. Rajović, R (2010). *IQ djeteta- briga roditelja predškolski uzrast*. Hrvatska Mensa Zagreb.
19. Rajović, R (2017). *IQ djeteta- briga roditelja*. Harfa. Split.
20. Rajović, R (2017). *Kako igrom uspješno razvijati djetetov IQ*. Harfa: Split.
21. Slunjski, E. (2006). *Stvaranje predškolskog kurikuluma*. Zagreb: Mali profesor.
22. Slunjski, E. (2008). *Dječji vrtić zajednica koja uči*. Zagreb: Spektar Media
23. Slunjski, E. (2011). *Kurikulum ranog odgoja: istraživanje i konstrukcija*. Zagreb. Školska knjiga.
24. Slunjski, E. (2012). *Tragovima dječjih stopa*. Zagreb: Profil.
25. Slunjski, E. (2012). *Priručnik za samovrednovanje ustanova ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja*. Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje. Zagreb.
26. Slunjski, E. (2015). *Izvan okvira*. Zagreb: Elemental
27. Starc, B., Čudina Obradović, M., Pleša, A., Profaca, B., Letica, M. (2004). *Osobine i psihološki uvjeti razvoja djeteta predškolske dobi: priručnik za odgojitelje, roditelje i sve koji odgajaju djecu predškolske dobi*. Zagreb: Golden marketing – Tehnička knjiga.
28. Valjan Vukić, V. (2012). Prostorno okruženje kao poticaj za razvoj i učenje djece predškolske dobi. *Magistra Iadertina*, 7(7) str. 123-132. Zadar: Sveučilište u Zadru

10. ŽIVOTOPIS STUDENTA

Osobni podaci

Prezime/ Ime **LJUBICA FABIJANIĆ**
Adresa(e) **ŠIMUNI 19 A,23251 KOLAN,PAG,HR**
Telefonski broj(evi) Broj telefona: 023 697 349 Broj mobilnog 098 734 335
telefona:
Broj(evi) faksa
E-mail ljube.pag@gmail.com
Državljanstvo **HRVATSKO**
Datum rođenja **28.LIPNJA 1975.GOD.**
Spol **ŽENSKO**

Radno iskustvo

U srpnju 2014. Položila sam stručni ispit Hrvatskog državnog arhiva i time stekla zvanje djelatnika u pismohranama za zaštitu i obradu arhivskog i registraturnog gradiva te iste poslove i obavljam u ustanovi.

Od 2013.g. zaposlena kao odgojitelj na radno mjesto ravnatelja u punom radnom vremenu

Od 2012.godine zaposlena na ½ radnog vremena na radno mjesto ravnatelja i ½ radnog vremena na radnom mjestu odgojiteljice u dječjem vrtiću Paški mališani,Pag

Od 1997.godine stalno zaposlena u punom radnom odnosu u Dječjem vrtiću Paški mališani,Pag, na radnom mjestu odgojiteljice djece rane i predškolske dobi

Zanimanje ili radno mjesto
Glavni poslovi i odgovornosti

Odgojiteljica i ravnateljica Dječjeg vrtića Paški mališani,Pag

Poslovi koji uključuju odgoj i obrazovanje djece rane i predškolske dobi,njega i skrb djece,organizacija rada i vođenja ustanove,administrativno pravni poslovi,te sve poslove, obveze i odgovornosti propisane Statutom dječjeg vrtića i drugim zakonskim aktima

Ime i adresa poslodavca
Vrsta djelatnosti ili sektor

Grad Pag, Dječji vrtić Paški mališani,Pag,Velebitska 6,23250 Pag

Odgoj i obrazovanje djece rane i predškolske dobi , predškoolstvo

Obrazovanje i osposobljavanje

Navedeno u nastavku dokumentacije

- 1).2023.g.Središnji katalog službenih dokumenata, Središnjidržavni ured za razvoj digitalnog društva
- 2).2023.g.Otkrij,primjeni,promjeni alate i strategije za rad, Sinapsus, Zg
- 3)2023.g.Play Attention sustav učenja, certifikat
- 4).2022/2023.Podrška djetetu u konstrukciji novih znanja i učenja, Udruga Rast,Rijeka
- 5).2022.g. Državni stručni skup za ravnatelje,Agencija za odgoj i obrazovanje, Dubrovnik
- 6).2022. Zakon u vrtiću, Eduka, Zagreb
- 7).2022.g. Uredskoj Arhivsko poslovanje,novi pravilnici, Državni arhiv u Zadru
- 8).2022.g. Što je kvaliteta u odgojno-obrazovnom radu, Udruga Rast, Rijeka
- 9) 2021.g., PRRI-Podrška razvoju rane intervencije na području grada Zadra i Zadarske županije
- 10).2019.g., NTC sustav učenja, R.Rajović ,uvodni i napredni dio, Pag
- 11) 2018.g. Kako funkcionalno učiti, NTC sustav, R.Rajović, Pag
- 12). 2018.g., Zakon u vrtiću ,Eduka ,Zagreb
- 13).2018.g. Državni skup za ravnatelje ,Agencija za odgoj i obrazovanje, Vodice
- 15).2017./2018. Marte Meo esukacija Marija Arts, certificirani praktičar
- 16)2017./2018.g.Sveučilište u Zadru, Diplomski studij, Odjel za predškolski odgoj i obrazovanje,Zd.
- 17). 2017.g.Državni skup za ravnatelje, Agencija za odgoj i obrazovanje, Opatija
- 18). 2017.g. NTC sustav učenja ,Ranko Rajiović, uvodni i napredni dio, certificirani praktičar
- 19).2016./2017.g.Sveučilište u Zadru, Razlikovni program,Odjel za predškolski odgoj i obrazovanje
- 20) Veljača 2016.godine-Praćenje razvoja djeteta i planiranje uz pomoć razvojnih mapa-Korak po Korak
- 21).Veljača 2016.godine-Županijski jednodnevni stručni skup-Značajke,pretpostavke i oblici partnerstva,predškolska ustanova kao kontekst izgradnje partnerskih odnosa s roditeljima,Agencija za odgoj i obrazovanje,
- 22). 2016.g. Zajednica učenja prema ISSA-inoj definiciji kvalitetne odgojno – obrazovne prakse
- 23).Studen 2015.godine – Međužupanijski višednevni stručni skup djelatnika iz sustava ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja,Agencija za odgoj i obrazovanje
- 24.)Srpanj 2014.godine- Položen stručni ispit za zaštitu i obradu arhivskog i registraturnog gradiva,Republika Hrvatska-Hrvatski državni arhiv
- 25).Travanj 2014.godine-Državni stručni skup ravnatelja u Opatiji,„Krizni menadžment i kurikulum vrtića”,
- 26).Ožujak, 2013.godine-seminar,Agencija za odgoj i obrazovanje,Zadar,„ Napredni vrtićki korak po korak”
- ISSA-ina definicija kvalitetne pedagoške prakse i šprofesionalni razvoj
- interakcije
- praćenje,procjenjivanje i planiranje
- inkluzija,različitost i demokratske vrijednosti
- strategije poučavanja i okruženje za učenje
- obitelj i zajednica
- 27).Studen,2012.godine-Državni stručni skup ravnatelja predš.ustanova u Dubrovniku ;
- odgoj za demokraciju i participativna prava djeteta,
- uloga ravnatelja u profesionalnom usavršavanju i razvoju odgojitelja
- vizija ravnatelja-model vrtića s hrvatskim indentitetom i njegovanjem interkulturalnosti
- projektno učenje u području prava djeteta
- autonomija i emancipacija profesionalaca u institucijskom kontekstu
- prosocijalne vještine i sustavi humanih vrijednosti kao temelj življenja u pravima
- odgoj za demokratske vrijednosti u radu s djecom na projektima
- odgoj za mir i njegovanje humanih vrijednosti
- oblici zlostavljanja u vrtiću-prepoznavanje i prevencija s ciljem ostvarivanja prava djece
- NTC sustav učenja po MENS-i
- 28).Siječanj/veljača 2012.godine-semonar AZOO,Zadar,Uvodni seminar za primjenu razvojno-primjerene,na dijete usmjerene metodologije”Korak po korak” u vrtiću
- uvod u metodologiju korak pom korak
- stvaranje razvojno primjerenog okruženja
- centri aktivnosti
- slikovnica i kocke
- individualizacija
- promatranje i bilježenje razvoja djeteta
- suradnja vrtića i obitelji
- komuniciranje s djecom
- stvaranje pozitivne djetetove slike o sebi
- 29).Travanj 2006.godine stručni skup županijskog vijeća odgojitelja u Zadru “Kvalitetna priprema za školu”

- 30).Listopad 2005.godina,Stručni skup odgojitelja,defektologa i stručnih suradnika za rad s djecom i učenicima s oštećenjima vida,Zadar;
 -zakonsko,provedbeno i stručno uređenje problematike predškolskog odgoja i obrazovanja djece s teškoćama u razvoju
 -psihopedagoška obilježja djece i učenika s oštećenjima vida
 -specifični metodičko-didaktički postupci
 -radionica,simulacija oštećenja vida
 31).Listopad 2002.godine-seminar za ravnatelje dječjih vrtića u Splitu,“ Kvalitetnije rukovođenje predškolskom ustanovom”;
 -stanje i problemi u praksi
 -bitne zadaće unapređivanja i uloga ravnatelja
 -program vjerskog odgoja u dječjem vrtiću
 -pedagoška dokumentacija
 -stručni ispiti i stažiranje pripravnika
 32).Rujan 2000-siječnja 2001.godine,Narodno sveučilište u Zadru-Tečaj talijanskog jezika
 33).Prosinac 2000.g.-položen stručni ispit za zvanje Odgojitelj predškolske djece
 34).Svibanj 1998.g.Diplomirala studij programa predškolskog odgoja u Rijeci
 35).Lipanj 1994.g. Svjedodžba Opće gimnazije Bartol Kašić,Pag

Osobne vještine i kompetencije

Materinski jezik(ci) Hrvatski

Drugi jezik(ci) **1.Engleski, 2. Talijanski**

Samoprocjena

Europska razina ()*

Jezik

Jezik

		Razumijevanje		Govor		Pisanje	
		Slušanje	Čitanje	Govorna interakcija	Govorna produkcija		
1.	C2		C1	C1	C1		C1
2.	C1		C1	C1	C1		C1

(*) [Zajednički europski referentni okvir za jezike](#)

Društvene vještine i kompetencije Komunikativna,organizirana,dobar koordinator,dugogodišnja praksa i iskustvo rada u timu

Organizacijske vještine i kompetencije Organizacijski sposobna i uključena u organiziranje raznih projekata,programa, priredbi ,predstava,izleta,predavanja u vrtiću i u suradnji sa ostalim ustanovama lokalne zajednice

Tehničke vještine i kompetencije Tehničke vještine brze i kvalitetne.

Računalne vještine i kompetencije Poznavanje rada u Microsoft Office programima, svakodnevni rad na kompjuteru, poznavanje pretraživanja interneta

Umjetničke vještine i kompetencije Kreativna, aktivno uključena u socijalnoj okolini i društvu , član ženske klape Peružini,

Druge vještine i kompetencije

Ozbiljno pristupam radu i potrebnim radnim zadacima,nove poslovne angažmane doživljam kao novo iskustvo te ih kao takve prihvaćam i odrađujem uz veliki interes. Spremna sam učiti i stručno se osposobljavati u bilo kojem području rada

Vozačka dozvola

Položena A i B kategorija

Dodatne informacije

Imam 25 godina radnog iskustva u djelatnosti odgoja i obrazovanja djece rane i predškolske dobi,od toga 14 godina sam radila na poslovima odgojitelja djece predškolske dobi u neposrednom radu u skupini a posljednjih 11 godine vršim dužnosti i poslove ravnatelja Dječjeg vrtića.

Položila sam stručni ispit Hrvatskog državnog arhiva i time stekla zvanje djelatnika u pismohranama za zaštitu i obradu arhivskog i registraturnog gradiva. . Certificirani sam Marte Meo i NTC praktičar.

Ime,prezime i potis
LJUBICA FABIJANIĆ

11.Prilozi

Popis slika:

Slika 1 Montessori vrtić	9
Slika 2 NTC kamp	12
Slika 3 NTC logo Učenje kroz igru (https://ntcucenje.com/sta-je-ntc-program/)	13
Slika 4 Spoznajna razina igre (prema Starc 2004)	16
Slika 5 Društvena razina igre	17
Slika 6 Stimulacija razvoja neuronskih veza i putova	20
Slika 7 Vježbe za poticanje fine motorike.....	21
Slika 8 Primjeri dječjih asocijacija	22
Slika 9 Zagonetne priče	23
Slika 10 Kreativnost -krajnji cilj obrazovnog procesa (Rajović 2010)	27

Popis tablica:

Tablica 1 Procesi kod opservacije dječje igre	15
Tablica 2 Faze realizacije NTC programa (prema Rajović 2017: 28).....	19
Tablica 3 Definicija darovitosti (prema Rajović 2017).....	27
Tablica 4 Implementacija aktivnosti NTC programa.....	46
Tablica 5 Utjecaj NTC metode na razvoj.....	49
Tablica 6 Stimulacija razvoja djeteta NTC metodom	52

Popis Grafikona:

Grafikon 1 Ispitanici prema spolu	30
Grafikon 2 Dob ispitanika	30
Grafikon 3 Županija ispitanika.....	31
Grafikon 4 Razina obrazovanja.....	32
Grafikon 5 Godine radnog iskustva.....	33
Grafikon 6 Osnivač ustanova	34
Grafikon 7 Odgojitelji s NTC certifikatom	34
Grafikon 8 Primjena NTC programa	35
Grafikon 9 Motivacija za provedbu NTC programa	36
Grafikon 10 NTC program pozitivno djeluje na razvoj djeteta.....	37
Grafikon 11 Izazovi u radu s djecom u NTC-u	45
Grafikon 12 NTC Program kako specijalizirani program	46

Anketa

NTC sustav učenja u radu s djecom predškolske djece

Poštovani,

Anketa se provodi u svrhu izrade diplomskog rada na Odjelu za izobrazbu učitelja i odgojitelja na Sveučilištu u Zadru na temu *NTC sustav učenja u radu s djecom predškolske djece*. Cilj istraživanja je ispitati mišljenje odgojitelja o provedbi NTC programa u odgojno-obrazovnom radu. Dobiveni podatci bit će dostupni isključivo autorici te će biti korišteni za statističku obradu

Unaprijed zahvaljujem na izdvojenom vremenu!

1. Označite Vaš spol

- a. Žensko
- b. muško

2. Vaša dob (zaokružite):

- a. 18 – 25 godina
- b. 26 - 30 godina
- c. 31 - 35 godina
- d. 36 - 40 godina
- e. 41 - 45 godina
- f. 46 – 50 godina
- g. 51 godina i više

3. Napišite županiju u kojoj radite

- a. Zadarska županija
- b. Ličko-senjska županija
- c. Primorsko-goranska županija
- d. Šibenska županija

4. Vaša razina stručne spreme u području ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja (zaokružite):

- a. Stručni studij predškolskog odgoja (u tajanju dvije godine)
- b. Trogodišnji stručni studij za odgojitelje
- c. Sveučilišni preddiplomski studij ranog i predškolskog odgoja I obrazovanja
- d. Diplomski sveučilišni studij ranog i predškolskog odgoja I obrazovanja
- e. Poslijediplomski studij- specijalistički studij/ doktorat

5. Koliko godina radnog iskustva imate kao odgojitelj/odgojiteljica?

- a. manje od 5
- b. od 6 do 10
- c. od 11 do 15

- d. od 16 do 20
- e. od 21 do 25
- f. od 26 do 30
- g. više od 31

6. Trenutno mjesto zaposlenja:

- a. Privatna ustanova ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja
- b. Ustanove čiji su osnivači JLS (jedinice lokalne samouprave)
- c. Ostalo (navest):

7. Jeste li certificirani odgojitelj NTC programa za provođenje aktivnosti u radu s djecom rane i predškolske dobi?

- a. Da
- b. Ne

8. Primjenjujete li kontinuirano u odgojno-obrazovnom radu NTC program ?

- a. Da
- b. Ne

9. Tko / što Vas motivira na provođenje NTC programa u odgojno-obrazovnom radu?

- a. Interesi djece
- b. Kolege
- c. Stručni suradnici
- d. Roditelji
- e. Ostalo (navedite) _____

10. Smatrate li da NTC Program pozitivno utječe na razvoj ukupnog potencijala djeteta?

- a. Da
- b. Ne
- c. Nemam mišljenje

11. U svom radu implementiram sljedeće aktivnosti... Na svaku od sljedećih tvrdnji odgovorite zaokruživanjem jednog broja na ljestvici od 1- nikad do 5- uvijek, koji najbolje izražava Vaše mišljenje!

	U svom radu implementiram sljedeće aktivnosti	nikad	rijetko	ponekad	često	uvijek
1.	...kineziološke aktivnosti (svevježbepoticjanjamotoričkog razvoja -hodanje, trčanje, provlačenje, skakanje...)	1	2	3	4	5
2.	...vježbe dinamičke akomodacije oka(npr. vježbe vijačama,	1	2	3	4	5

	igre loptom).					
3.	...vježbe rotacije (vježbe trčanja cik-cak, vježbe vrtnje, vrtnja s obručem i sl.).	1	2	3	4	5
4.	...vježbe ravnoteže (hodanje po ravim linijama ili krivudavim, hodanje s knjigom na glavi i sl.).	1	2	3	4	5
5.	...vježbe fine motorike (zakopčavanje i otkopčavanje gumba, igre plastelinom, savijanje papira, rezanje, crtanje i sl.)	1	2	3	4	5
6.	...apstrahiranje i vizualizacija (igre prepoznavanja simbola, igre sa zastavama, prepoznavanje i razlikovanje slova, memory)	1	2	3	4	5
7.	...vježbeasocijacije (slagalice, puzzle)	1	2	3	4	5
8.	...glazbene vježbe (predstavljanje simbola uz tekst pjesme ili brojalice, slušanje himni).	1	2	3	4	5
9.	...misaona klasifikacija i misaona serijacija(identifikacija, sparivanje i razlikovnje po određenim kriterijima)	1	2	3	4	5
10.	...zagonetne priče.	1	2	3	4	5
11.	...zagonetna pitanja.	1	2	3	4	5
12.	...zagonetni predmeti.	1	2	3	4	5

12. Implementacija NTC metode rada utječe na razvoj ... Na svaku od sljedećih tvrdnji odgovorite zaokruživanjem jednog broja na ljestvici od 1- uopće se ne slažem do 5- u potpunosti se slažem, koji najbolje izražava Vaše mišljenje!

	Implementacija NTC metode rada utječe na...	Uopće se ne slažem	Uglavnom se ne slažem	Niti se slažem niti se ne slažem	Uglavnom se slažem	U potpunosti se slažem
1.	... razvojmotoričkihvještina.	1	2	3	4	5
2.	...otvorenostdjetetapremasvijetuokosebe i novimiskustvima.	1	2	3	4	5
3.	...razvoj identiteta djeteta (osobnog i socijalnog)	1	2	3	4	5
4.	... razvoj samostalnosti mišljenja i djelovanja.	1	2	3	4	5
5.	...inicijativnost i inovativnost djeteta.	1	2	3	4	5
6.	...identifikaciju različitih izvora učenja.	1	2	3	4	5
7.	...otkrivanje radosti i korisnosti učenja.	1	2	3	4	5
8.	...metakognitivne sposobnosti djeteta(propitivanje vlastitih ideja i teorija).	1	2	3	4	5
9.	...visoku uključenost djeteta u odgojno-obrazovne aktivnosti.	1	2	3	4	5

10.	...uspostavljanje, razvijanje i održavanje kvalitetnih odnosa djeteta s drugom djecom i odraslima.	1	2	3	4	5
11.	...aktivno sudjelovanje, pregovaranje i konstruktivno rješavanje konfliktnih situacija.	1	2	3	4	5
12.	...zajedničko djelovanje djeteta s drugom djecom i odraslima.	1	2	3	4	5

13. U provedbi NTC programa razvoj djeteta možemo stimulirati... Na svaku od sljedećih tvrdnji odgovorite zaokruživanjem jednog broja na ljestvici od 1- uopće se ne slažem do 5- u potpunosti se slažem, koji najbolje izražava Vaše mišljenje!

	U provedbi NTC programa razvoj djeteta možemo stimulirati...	Uopće se ne slažem	Uglavnom se ne slažem	Niti se slažem niti se ne slažem	Uglavnom se slažem	U potpunosti se slažem
1.	...stručnopripremljenimprostorno-materijalnimokruženjem.	1	2	3	4	5
2.	...stručnimvođenjemvježbi (odgojitelj/učitelj).	1	2	3	4	5
3.	...stručnopripremljenimmaterijalima za rad s djecom.	1	2	3	4	5
4.	...svakodnevnimpromatranjemdjece u interakcijama s drugima i okolinom.	1	2	3	4	5
5.	...poticanjem djece na aktivno učenje kroz brojne materijale i aktivnosti.	1	2	3	4	5
6.	...otkrivajući interes i potrebe djece (individualnim praćenjem).	1	2	3	4	5

14. Najveći izazov u odgojno-obrazovnom radu s djecom u NTC Programu je

- Neposredan rad s djetetom
- Suradnja s roditeljima
- Suradnja s kolegicama unutar kolektiva
- Suradnja sa stručnim timom
- Suradnja s ravnateljnom
- Suradnja s ustanovama za darovite

15. Smatrate li da NTC sustav učenja u Republici Hrvatskoj treba imati mogućnost verifikacije i uvođenja u odgojno-obrazovni rad kao specijalizirani program?

- Da
- Ne
- Nemam mišljenje